

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 140

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostolpna petstna vrsta
mali oglaš po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglaš nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglaš v uradniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izloja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Za bodočnost!

Zgodovina Hrvatske je bogata na mo-
mentih, ko so njeni zastopniki pod silo raz-
mer storili korake, ki so imeli za cela sto-
letja uprav usodopolne posledice za Hrvat-
ski narod. Tako je bilo, ko so hrvatski veli-
kaši ponudili kraljevsko krono Habsbur-
govcem, enako, ko so hrvatski magnati
sklenili personalno unijo z Madžarsko, po-
dobno, ko so sredi 19. stoletja sklenili na-
godbo z Madžari. Vsakokrat se je sklenil z
nasprotno stranko sporazum, ki je navidez
bil ugoden, v resnici pa je pravice Hrvat-
skega naroda znatno okrnili.

Primeri za nagodbo se nehoti vsako-
mur vsiljuje, kdor se v misli v sedanji poli-
tični položaj, ko se vrše pogajanja med ra-
dikali in radičevci na eni ter radikali in
frankovci na drugi strani. Radikali so pri-
tisnili HRSS s svojo brezobzirno obznan-
sko politiko na kolena, pa se s tem uspe-
hom še niso zadovoljili: oni rabijo poleg
»nagodbenaške« stranke, v katero se je
spremenila »mirotvorna republikanska se-
ljačka stranka«, še čistih in najvdanejših
režimovcev, katere so si poiskali v franko-
vih, ki naj se spremenijo iz »čistih Hrvatov«
v »narodne radikale« in naj bi tvorili pro-
utež radičevcem. Vidi se, da hrvatske stran-
ke živijo še čisto v stari mentaliteti, radi-
kali pa istotako jako dobro posnemajo po-
litične metode bivših madžarskih gospodar-
jev hrvatske dežele po načelu: divide et
impera! Tudi nameravana proslava 1000
letnice hrvatskega kraljevstva izgleda kakor
spretna kopija podobnih državnopravnih
manifestacij iz časa hrvatsko-madžarskega
sožitja. Tudi hrvatska avtonomija ute-
gne, ako privedejo pogajanja med Pašičem
in Radičem do »nagodbe«, biti jako podob-
na nekdanji samoupravi sabora.

Ce pride do tega, bo to seveda relativ-
no pomenilo neki uspeh. Boljše »nagodbe«
nego dosedanje stanje, ko se je Hrvatska
smatrala in upravljala popolnoma kot »ter-
ra subjecta«. Tudi nekdanja nagodba je bila
boljša, kakor če bi se bila Hrvatska popol-
noma zvrnila s ostalimi komitati ogrske
krone. Nagodba med radičevci in srbskimi
radikali bi pa bila tudi boljša od one leta
1867., kajti tam sta bila pogodbenika Hrvat-
ski in madžarski narod, tu pa bratski
hrvatski in srbski narod, ki menda ne bo
večno zapisan radikalom. In kar bi dobili
po nagodbi Hrvti, to morajo dobiti tudi
Slovenci. To je kolikortoliko pozitivni mo-
ment pri tej vsekakor velevažni stvari.

Seveda — če ne bi bilo tolikih »če« in
»zak«. Prvič vsa ta nagodba počiva še v na-
ročju svoje radikalne matere in porod je še
daleč. Drugič ne vemo, dali bo ta otrok
kakšnega daljšega življenja sposoben ali pa
samo pokveka. Bog ve, če radikali spora-
zum s Hrvti sploh resno mislijo in ali niso
samo Hrvatom nekaj »podvalili«, kar tvori
navadno najslabše točko njihovega poli-
tičnega programa. Da je vrednost cele
stvari tako zelo sumljiva, tega je kriva v
polni meri brezglava politika gospoda Ste-
pana Radiča, ki ima tudi svoje predhod-
nike v hrvatski zgodovini.

Edina zasluga g. Stjepana Radiča je,
da je moč radikalne stranke v državi tako
narasla. K temu je pripomogel on s svojo
šestletno zapečersko abstinenčno politiko,
ko je prepustil Hrvatsko hrvatskim demo-
kratskim batinašem in se boril z vso lju-
dotjo zoper pučake, ki so zastopali edino
pravo politiko za doseg sporazuma in
enakopravnosti na podlagi avtonomije in
to na tleh parlamenta, ne pa s pomočjo
inozemskega javnega mnenja, demagoške-
ga harangviranja mas in nerealnih krilatice,
kar je pač privedlo v njegov tabor 80% Hrvat-
skega ljudstva, mu je pa tudi naložilo
tako odgovornost, kateri ta mož ni bil kos.

In ko je g. Radič lani jeseni postal po
politiki Davidovič-Korošec v vladi, ki je
njegovo stranko srečno privabila na parla-
mentarna tla, takorekoč arbitar položaja,
ko je bil čas, d anapravi pametne koncesije
in ustvari pogoje za sporazum v najbolj
ugodni atmosferi in v najbolj ugodnem mo-
mentu, je nesrečni mož s svojimi neodgo-
vornimi govori sam pod seboj izpodkopal
tla, pomagal zrušiti svoje prijatelje, in
spravil svojo stranko v položaj, da je mo-

rala sedaj kapitulirati, ne ve pa prav nič,
s čim ji bodo radikali povrnili njeno veli-
ko žrtev. In če se res napravi kakšen spo-
razum, bo samo krivda Radičeve politike,
ako bo na eni nogi šepal, če ne celo na
obeh. Iz tega se razvidi, da nismo ponovili
starih tožba zoper Radiča zaradi inkrimi-
nacij, ki se ne prilegajo sedanjemu resne-
mu momentu, marveč zgolj zato, ker se v
politiki ne da ničesar izbrisati, ampak ima
vsaka stvar svoje dalekosežne posledice, ki
jih ne trpi toliko posameznik kolikor celi
narod, ki mora nositi grehe svojih nepre-
mišljenih voditeljev. Resnica je bridka, bil
bi pa greh, če ne bi se povedala, greh pred-
vsem napram hrvatskemu narodu, ki se
mora iz politike gospoda Radiča naučiti, da
je nevarno slediti vsakemu, kdor mu slika
pred očmi neizpolnjive fantazije. Greh
tembolj, ker to ni prvič, ko se je hrvatski
narod dal zavesti podobni politiki.

Kakor rečeno, pa je tudi slab sporaz-
um boljši od nobenega. Dobro je tudi pri
celi stvari to, da so postali samostojni de-
mokrati nepotrebno kolo pri vozu državne
politike. Zdej se bo pokazalo, da kdor ni-
ma za seboj zaupanja ljudstva, ne more

dolgo igrati količjak pomembne politične
vloge. Pribečeviča in Žerjava je držala ne-
spametna politika Radičeva. Sporazum
med Hrvti in Srbi, oziroma Slovenci, bo
pogreznil ta dva moža v zasluženi nič. Nju-
na politika je živela od nesporazuma in
zdražbe, od hujkanja enih proti drugim,
od podpiranja velesrbskega hegemonizma
pod krinko »narodnega edinstva«. In če se
bo velesrbski hegemonizem več ali manj
prikrilo udeleževal dalje, ne bodo imeli
od tega več dobčka samostojni demokrati.
Postali so popolnoma nepotrebni.

Borba za končno zmago pravega spo-
razuma, dejanske popolne enakopravnosti
in avtonomije bo pa slonela odslej na stran-
kah, ki svojih načel niso zatajile ali »odlo-
žile« za poznejši čas, ki niso kapitulirale
in ki uživajo zaupanje ljudstva, kakor na
primer Slovenska ljudska stranka, ali pa
si ga zopet osvojile. V tem oziru čaka na
Hrvatskem bodočnost stranke, ki bodo
dvignile med hrvatskim ljudstvom prapor
njegovih vekovnih narodnih idealov, po-
polne demokracije in sporazuma s Srbi in
Slovenci na osnovi resnične politične in
gospodarske avtonomije.

Kombinacije s koncentracijo.

RADICEVCI ČLANI BLOKA. — SEDANJI ZAKONSKI NAČRTI ONEMOGOČAJO
KONCENTRACIJO.

Belgrad, 7. aprila. (Izv.) Nekajkrat
smo že poročali o kombinacijah za kon-
centracijsko vlado. Tudi belgrajsko časopis-
je je pričelo v zadnjem času o tem pre-
cej pisati.

»Politika« piše o koncentraciji
sledenče: »Politični krogi so trdili, da je
odlašanje z rekonstrukcijo vlade v tesni
zvezi s sestavo vlade. Ta kombinacija je
prišla posebno včeraj na dnevni red. Ra-
dikali bi najraje imeli koalicio z Radi-
čevci. Vendar pa je Pavle Radič naglasil
včeraj v razgovoru s časnikarji, da je blok
še vedno kompakten, da so Radičevci še
vedno v bloku in da o vseh korakih, ki
jih stori Radič, obvešča predsednika blo-
ka. Kakor se izve, Radičevci želijo, da bi
bili v vladi vsi Srbi in vsi Hrvti. Radi-
kalna stranka ne predstavlja vseh Srbov.
Radi tega se je pojavila kombinacija za
koncentracijsko vlado, iz katere bi bili se-
veda izključeni samostojni demokrati.
Vprašanje koncentracijske vlade bi imelo
biti razčiščeno, ko bo Pašić podal ostavko
in si s tem otvoril krizo tako, da bo kralj
imel priliko zaslišati mišljenje načelnikov
vseh strank. V opozicijskih krogih, ki
ne bi morda ničesar imeli proti koncen-
traciji, ne verujejo, da bi radikali iskreno
želeli koncentracijo. Ako bi jo res želeli,
bi jo po mnenju opozicije ustvarili prej,
preden bi pričela skupščina z delom o
zakonih, ki jih vlada sedaj izdeluje. Kajti
ako bi bili zakoni v sedanjem besedilu
sprejeti, je to zadosten vzrok, da se ona-
mogoči ustvaritev koncentracije.«

Pogajanja med radikali
in frankovci.

Belgrad, 7. aprila. (Izv.) Včeraj smo
poročali o novi akciji, ki jo radikalna stran-
ka v svrhu svoje razširitve med Hrvti in
Slovenci poskuša izvesti s frankovci. Tudi
današnje časopisje poroča o tem in javlja
sledenče:

Pogajanja med radikali in frankovci
so popolnoma gotova stvar. Trajala so od
petka do nedelje. Med frankovci in radikali
je bil glavni posredovalec Marko Gagliardi,
ki je neprestano bil v družbi z g. Jeleni-
čem in mu dajal informacije. Kolikor se je
moglo izvedeti, so v glavnem sklenili sle-
denče:

1. Stranka prava se razpusti, njeni pri-
staši pa pristopijo v radikalno stranko.
2. Delegati stranke prava morajo takoj
oditi oficijelno v Belgrad in z glavnim odbo-
rom radikalne stranke ugotoviti podrobnosti
vstopa frankovcev v radikalno stranko.
Radikalna stranka bi s tem v zvezi izme-
njala nekatere svoje člane v svojem od-
boru.
3. Na kongresu radikalne stranke, ki

Belgrad, 7. aprila. (Izv.) Čimbolj se
približuje velikonočni prazniki, tem več-
je zatiseje vlada v političnem življenju.
Okupščinski odbori so prenehali s svojimi
delovanjem in vsi poslanci so odšli iz Bel-
grada. Z njimi p aso odšli tudi vsi mnogo-
števni ministri kandidati, ki so čakali na
rekonstrukcijo vlade. Ker Pašić rekon-
strukcijo iz neznanih vzrokov odloča, so
tudi ti številni kandidati odšli iz Belgrada,
kjer so sedaj ostali sami člani vlade. Tudi
danes je imela vlada sejo. Na njej so po-
izjavi ministrov razpravljali o raznih za-
konskih načrtih, ki jih je treba predložiti
skupščini. Med drugim so ministri po ve-
černi seji izjavljali, da so prejeli iz Za-
greba poročilo, da je stol sedmorice na
pritožbo državnega nadodvetnika odločil
v nasprotju z dosedanjimi odločbami ban-
skega stola in prvega sodišča, ki so se
glasile, da dr. Maček in tovariši ne bi
smeli biti v preiskovalnem zaporu.

O rekonstrukciji ministri niso dajali
nobelih izjav, vendar je opaziti, da je na-
stal poseben preokret. Zdi se, da je re-
konstrukcija odložena za precej časa. Po-
litični krogi smatrajo, da je to radi razgo-
vorov, ki se vrše med radikali in Radi-
čevci. Misli se, da bodo ti razgovori tra-
jali dalje časa, zato so preje mislili izvr-
šiti ožjo rekonstrukcijo vlade, to je, da bi
se izpopolnila le prazna mesta v vladi.
Ker pa so razgovori med obema stran-
kama precej živahni, radi tega nekateri
trdijo, da je Pašić odložil rekonstrukcijo
vlade do končnih razgovorov z Radičevci.

se bo vršil meseca avgusta ali septembra,
se bo objavil sporazum glede revizije v ne-
katerih bistvenih vprašanjih, ki se nana-
šajo na Hrvatsko.

O poteku pogajanj javljajo še sledenče:
Radikalna stranka naj bi sprejela ne-
kak toč o ureditvi Hrvatske. Ti deli pro-
grama bi bili sprejeti v ustavo ob reviziji.
Tako se je govorilo o tem, da bi se kralje-
vo kronanje vršilo v Zagrebu ob priliki
proslave tisočletnice hrvatskega kraljevstva.
Frankovci so se obvezali, da bodo v Zagre-
bu samem osnovali 24 podoborov radikal-
ne stranke.

Nadalje javljajo listi še nekatere po-
drobnosti iz frankovskih krogov. Ne zavze-
ma pa belgrajsko časopisje še nobenega
stališča k tem dogodkom, razen »Pravde«,
ki na uvodnem mestu piše o tej najnovejši
radikalni kombinaciji. Ugotavlja, da se s
pomočjo frankovcev radikalni stranki ne
bo posrečilo, plasirati se na Hrvatskem.

DR. RYBAK — POSLANIK V ANGORI.

Belgrad, 17. aprila. (Izv.) Dosedanji
naš poslanec pri angorski vladi Ljuba Ba-
kić je stavljen na razpoloženje. Na njego-
vo mesto je imenovan dr. Otokar Rybař.

Priprave za uradniški kongres
v Ljubljani.

OSTRA OBSODBA VLADE.

Belgrad, 7. aprila. (Izv.) Včeraj je
imel glavni odbor uradniške zveze sejo, na
kateri je razpravljalo o poročilu za bližnji
kongres v Ljubljani. V tem poročilu se na-
tatančno navajajo zapostavljanja in nepra-
vilnosti s strani vlade, posebno pa neza-
dovoljnost proti finančnemu ministru, ki ni
izpolnil svojih obveznosti napram uradni-
kom. Poročilo je zelo ostro, vendar je na
sinočnji seji prišlo do burnih prizorov, ker
so številni navzoči zahtevali, da mora biti
poročilo za kongres iskreno in da se v
njem ne sme kriti nobena vlada. Treba
je natančno povedati, kako je vlada zoper-
stavljala uradništvo in ga omalovaževala.

Pogajanja z Italijo.

Belgrad, 7. aprila. (Izv.) V pogajanjih
med Italijo in našo državo v Firenci je na-
stopil mal zastoj. Kakor je bilo javljeno,
je načelnik naše delegacije dr. Otokar Ry-
bař na polu v Belgrad, da poroča vladi in
da od nje dobi nadaljnja navodila.

Vladna kriza v Franciji.

Pariz, 7. aprila. (Izv.) Herriotova vla-
da se nahaja v težki krizi, ki jo je izzval
deloma nastop Herriota proti katolikom,
deloma pa nejasni finančni položaj Fran-
cije. Prejšnji finančni minister Clémentel
je hotel izdati za 4 milijarde frankov novih
bankovcev, ki bi bili kriti s trgovskimi me-
nicami, kar pa ne bi bilo v stvari nič dru-
gega kot prikrita inflacija, ki bi imela za
posledico padec franka in veliko nezaupa-
nje finančnih krogov do države. Senat so
je nameravali inflaciji z vso odločnostjo
uprli. Herriot je moral popustiti in žrtvo-
vati Clémentela, na čigar mesto je stopil
pomirljivi de Monzie kot novi finančni mi-
nister. Razburjenje zaradi nameravane in-
flacije pa se še ni poleglo in desničarji
spretno izrabljajo položaj proti sedanji le-
vičarski vladi. Jedro francoske krize ob-
stoji v tem, da se politična moč sedanje vlade
ne krije z ogromno finančno močjo des-
ničarskih krogov.

Pariz, 7. aprila. (Izv.) Herriot je imel
v Fontainebleau-u velik govor, v katerem se
je branil očitka, da bi bila današnja vlada
zakrivila težavni finančni položaj, v kate-
rem se danes nahaja Francija. Krivo so
prejšnje vlade, ki so nakopičile toliko dol-
gov, da bo morala država za l. 1925. pla-
čati nad 21 milijard frankov raznih obvez-
nosti. »Nasprotniki nas hočejo prisiliti,« je
rekel Herriot, »da kapituliramo pred zla-
tom. Mi tega ne bomo storili, ampak se bo-
mo obrnili na vso deželo, da s skupnim de-
lom premagamo trenutne težave. Mi bomo
moralo mnogo plačati, toda naša čast za-
hleva, da storimo svojo dolžnost.«

Pariz, 7. aprila. (Izv.) Ministrski svet
je imel danes dolgo sejo, na kateri je novi
finančni minister de Monzie obrazložil svoj
finančni načrt. Njegove načrte je vlada odo-
brila in jih bo takoj predložila finančnemu
odseku v potrditev. De Monzie je po seji
izjavil, da vlada ne bo izdala novega papir-
natega denarja, zahtevala pa bo neke vrste
prostovoljno oddajo premoženja, kar pa bo
vlada obrestovala. Načrt določa oddajo pre-
moženja za dobo pet let. Oddane svote se
bodo obrestovale po 4 odstotke. Vlada bo
odkupila s tem denarjem državne zadolž-
nice in tako razbremenila letni proračun za
600 milijonov frankov.

Pariz, 7. aprila. (Izv.) V Seine-depar-
tementu je bil izvoljen za senatorja bivši
predsednik republike Millerand kot kandi-
dat desničarjev. Levičarji so ostali v manj-
šini. Vladno časopisje se tolaži, da izid vo-
litev v enem okrožju ni merodajen za kon-
čni rezultat velikega boja med desničarji in
levičarji, opozicijski desničarski tisk pa
slavi uspeh Millerandov kot veliko zmago.
Ko je včeraj prišel Millerand prvič v senat,
se je pridružil republikanski desnici, kjer
bo postal nevaren tekmeec Poincaréjev. Ko
je Millerand vstopil v senat, so ga socialis-
tični levičarji sprejeli s klici »renegade«,
»izdajalec«, »odpadnik«, itd., desničarji pa

so ga burno pozdravljali kot predsednika frakcije »republikanske zvezce«.

London, 7. aprila. (Izv.) Angleški politični krogi so mnenja, da se Herriotova vlada ne bo več dolgo držala. Listi pišejo splošno, da so dnevi Herriotove vlade šteti. Kot Herriotovega naslednika imenujejo Painlevéja, drugi pa Brianda, ki sta sicer levčarja, toda zmernejša.

SPORAZUM MED ANGLEŽI IN INDIJCI.

London, 7. aprila. (Izv.) Iz Kalkute poročajo, da bo vlada na podlagi z indijskimi nacionalisti doseženega sporazuma indijski parlament razpustila in razpisala nove volitve.

BORZNI ŠTRAJK V ITALIJI.

Rim, 7. aprila. (Izv.) V znak protesta proti odredbi finančnega ministra, s katero je število borznih mešetarjev omejeno in njihovo imenovanje pridržano državi, so včeraj na vseh italijanskih borzah štrajkali. Vrednostni papirji so silno padli. Vlada je sklenila, da z ozirom na štrajk proglasi že danes velikonočne počitnice za borze.

KONEC ŠTRAJKA V MORAVSKI OSTRAVI.

Moravska Ostrava, 7. aprila. (Izv.) Štrajk je oficijelno končan.

BIVŠI PERZIJSKI ŠAH UMRL.

San Remo, 7. aprila. (Izv.) Bivši perzijski šah Mehmed Ali je v 52. letu starosti umrl.

ZAPRT KOMUNIST.

Sofija, 7. aprila. (Izv.) Policija je zaprla komunističnega agitatorja Tačuna Dimitrova. Imel je pri sebi 5000 dolarjev.

Oblast predsednika nemške republike.

Weimarska ustava je dala predsedniku nemške republike oblast, ki v marsičem presega ono bivšega cesarja.

Res čudno je, da po revoluciji 1. 1918. ustavotvorna skupščina ni skušala še bolj zmanjšati avtoritete novega državnega poglavarja. Oblast predsednika republike je različne vrste: ima eksekutivno pravico, kompetence legislativne vrste in vpliv na državni zbor.

Najbolje vidimo razliko med cesarskim in republikanskim režimom, če si ogledamo pogoje, ki jih predvideva weimarska ustava za vojno napoved. Pravica napovedati vojno je bila glavna pravica nemškega cesarja, bil je »gospodar vojn«. Člen 45. sedanje ustave pa na videz v tem oziru zelo omejuje oblast predsednika, kajti pravi, da se vojna napoved in podpis miru sankcionirata potom zakona.

Vstop Nemčije v vojno je normalno torej le mogoč s privoljenjem narod. skupščine. V slučaju pa, da je Nemčija napadena, daje ustava predsedniku pravico, napovedati vojno.

Cesar je imel popolno oblast glede oborožene intervencije, predsednik pa, na katerega strani bi stal narod, ima de facto skoraj iste pravice. Vendar pa mora vse predsednikove akte podpisati tudi kancler.

Pravica intervencije v državnih zadevah, referendum v zakonodaji in pravica razpustiti državni zbor so prerogative, ki zelo utrjujejo položaj državnega šefa. Predsednik, ki ga podpira večina naroda, se bo čutil v resnici za gospodarja položaja.

Predsednik republike pa ima tudi direktno pravo intervencije v notranjih zadevah države. Člen 48. ustave se glasi: »Če ena (nemških) držav ne izpolnjuje dolžnosti, katere ji nalagajo zakoni, jo lahko predsednik k temu prisili z orožjem. Predsednik je vrhovni poveljnik oboroženih čet.«

Isti člen ustave daje predsedniku pravico, da ukrene vse potrebno za varnost javnega reda. Predsednik lahko izda vrsto odlokov glede osebne svobode, pisemske in poštni tajnosti, svobode tiska, cenzure, svobode shodov, kakor tudi garancije posesti. V principu je predsednik že imel priliko poslužiti se mogočne oblasti, ki mu je dana. Novembra 1923 na primer, v času, ko sta revolucija in meščanska vojna ogroževala Saško in Bavarsko, je g. Ebert predal svojo oblast generalu von Seecktu, ki je igral vlogo vojaškega diktatorja.

Državni šef ima torej zelo učinkovita sredstva za intervencijo v vseh državnih zadevah. Njegove pravice so v tem oziru mnogo večje kot one bivšega cesarja, ki se ni smel umešavati v notranje zadeve raznih nemških držav in držav, katere so tedaj vladali samostojni monarhi.

Člen 48. weimarske ustave nam torej kaže, da je Nemčija z revolucijo storila korak naprej v smislu zedinjenja.

Pravica razpustiti državni zbor je največja opora predsednika republike. To lahko stori iz lastne iniciative, kadar se mu zdi primerno, ne da bi državnemu zboru povedal vzroke. To njegovo pravo je omejeno le s klavzulo, da sme razpustiti proglasiti le enkrat iz istih razlogov. Cesar pa je moral, da razpusti državni zbor,

imeti privoljenje državnega sveta. Torej je tudi v tej stvari bila njegova oblast mnogo manjša kot današnjega predsednika republike.

Seveda velja to le, v kolikor pride v poštev pisana beseda ustave. Dejansko je bil nemški cesar absolutist, kakor se to zdaj vedno bolj odkriva. Vse instance, na katere je po ustavi bil vezan, so faktično bile popolnoma suženjsko od njega odvisne. Predsednik pa je vseskozi odvisen od javnega mnenja, od ljudske volje, kakor velja to tudi od predsednika Zedinjenih držav S. A.

Politične vesti.

+ Fiktiven in realen teror. V času, ko se dr. Žerjavu daje ministerski stolček v Belgradu in hoče »Jutro« to svojim bralcem kolikor mogoče prikriti, pogreva zopet »verski teror« v Sloveniji in sicer mu daje povod za ponovna razmišljanja dr. Gosarjeva trditve, da je »verski teror zgolj fikcija, nasprotje samo v sebi«. Mogočno vprašuje dr. Gosarja, ali je mar spal, ko sta narodna heroja dr. Žerjav in dr. Pivko »pred zbornico začela razkrivati vsa blazna derišstva, ki so jih nekateri slovenski duhovniki uganjali ves čas volivne borbe.« Ugotavljamo, da sta samostojno demokratski parlamentarni zvezdi navedli samo tri slučaje in še v teh treh slučajih so ju postavili poslanci SLS takoj na laž, ker sta izjave dušnih pastirjev potvrdila ali pa besedam podtaknila zmisel, ki ga niso imele. Radikali so takoj primerno ocenili njuna izvajanja in dokaze, skomizgnili z ramami in pustili dr. Žerjava in dr. Pivka v »veličastni borbi« za dr. Lipoldov mandat na cedilu. V plenumu zbornice so dali prav poslancem SLS. Radikali namreč prav dobro vedo, da je »verski teror« prazen nič, pač pa je jako realen oni teror, ki so se ga tako radikali kakor g. minister Žerjav prav izdatno posluževali s pomočjo oblastnega aparata, ki ima na razpolago silo. Zato je režim v Sloveniji pridno prirejal bankete (apel na trebuh!), upokojeval in premesčal javne nameščenice, obljubljal delavcem rente, ki jim itak gredo po zakonu, ustavljal in plenil časopise, grozil po svojih pristaših zasebnim nameščencem z odpustitvijo ali z izgubo služke, če ne bodo volili »Narodnega bloka«, dal po orožnikih poizvedovati po vsakem shodu SLS, odstavljaj župane in razpuščal občinske odbore ter druga avtonomna zastopstva. Za zadnja dva dneva si je pa kot skrajno rezervo prihranil predrzno zlorabo papeževga imena s famoznim letakom »iz Gasparrijeve pisarne«, ki ostane eno najbolj slavnih del slovenskih samostojnih demokratov. Če pa vsa ta sredstva v Sloveniji v Žerjavovih rokah niso nič zalegla, naj gospod Žerjav ne zvrta krivde za to na slovensko duhovščino, ampak naj pripiše »izdaten napredek demokratskih glasov« v Sloveniji sebi in svojim tovarišem, ki so šli v boj brez ideje, ki bi potegnili slovensko ljudstvo za seboj, brez kakršnekoli pridobitve za široke plasti slovenskega ljudstva od prevrata sem, pač pa s celim košem vse preje kakor prijetno dišečih afer. In tako se bo dr. Žerjavu in prijateljem vedno godilo, dokler bodo iskali vzroke svojih polomij v »ropotanju z Bogom, s hudičem in peklom«, in ne tam, kjer v resnici tiče t. j. v njihovi nesposobnosti, da si pridobe s poštenim političnim in drugim delom zapuščanje slovenskega ljudstva.

+ »Sa naročite srbske strane« pričbuje zagrebški »Jutarnji list« informacije, po katerih »sedaj ni več dvoma, da stojimo pred novo orientacijo vsega našega strankarskega življenja, ki se bo razvijalo pod vplivom koalicije med radikali in radičevci. Ta koalicija danes še ni dejstvo, je pa neizogibna, čeprav intrigirajo proti njej manjše stranke in razne skupine.« Med nasprotnike radikalno - radičevske koalicije prištevajo »naročita strana« pred vsem Velizarja Jankovića, ki deluje tudi na najvišjih mestih na to, da ostane dosežena politika neizpremenjena, ker se boji likvidacije nešteti korupcijskih afer, v katere je zapleten. Drugi nasprotnik je Svetozar Pribičević, ki se bje na žive in mrtve za ekzistenco svoje male politične skupine, ki mora izginiti, kakor hitro pride do srbsko - hrvatske koalicije. Tretji nasprotnik je dr. Žerjav. O tem pravi »naročita strana«: »Gospod Žerjav se tuče ne samo za svojo političku ekzistenciju, već ga tu goni i strah, što će da bude od njegovih poslovnih prijatelja, ako mora sa vlade, a uz to ga muči i briga, što Slovenci, po novom redu stvari, gube na vrijednosti u parlamentarnoj konstelaciji. On ima dakle najviše da izgubi i zato s najvećom energijom i s najpakosnijom mržnjom radi protiv nove situacije.« Vse to pa gospodom ne bo nič pomagalo, ker ne bodo mogli odvrniti radikalne stranke s pota, ki ga ji je začrtal sam Pašić. Pašić vztrajno naglašuje potrebo srbsko-hrvatskega sporazuma in njegov pomen za evropsko politiko. Podpirajo ga na eni strani gg. Trifković, Uzunović in Sršić, na drugi strani pa Laza Marković in Janjić, dočim Liuba Jovanović sporazum že od nekaj

zagovarja. Radikali bodo kot stara, politično zelo izvežbana in preizkušena stranka pravilno ocenili evolucijo HSS. Njihov pot jih vodi k sporazumu s Hrvati. Sporazum mogoče ne bo takoj gotov, verjetno pa je, da bo na mesto današnje vlade že koncem aprila ali pa maja stopila definitivno nova koalicijska vlada radikalov in radičevcev.«

Dopisi.

Dev. Mar. Polje. Opisati hočemo malo naše komunalne razmere, ki so se zadnji čas poostrele do skrajnih mej. Neposredni povod zato je dal sklep občinskega odbora za nakup sveta od tovarne v Vevčah za zgradbo novega modernega šolskega poslopja. Klub obč. odbornikov SLS se je postavil takoj spočetka na strogo gospodarsko stališče in se je odločil, da radikalno popravi, kar se je poprej zanemarilo. Omenjamo samo to, da občina ni imela do nedavnega niti svoje lastne obč. pisarne, kaj šele le občinske hiše. Vse občine v okolici se ponašajo z lepimi modernimi šolami, pri nas je šola naravnost okuževalnica za otroke, seveda po veliki krivdi tudi vsled popolne nesposobnosti sedanjega šolskega vodstva. Delavsko - kmečka - obrtna zveza je šla v volitve z natančno določenim gospodarskim programom in dobila večino ter tudi župana. Občinski odbor je sprejel proračun, ki je v ravnovesju in ki določa nakup sveta za šolo — ta svet se je kupoval od tovarne že 20 let — nadalje nakup sveta za razširjenje pokopališča in predvideva temeljito preureditev obč. uprave in končno, če bi bilo mogoče, začeti pogajanja z družbo »Transformator« in »Elektrac«, radi elektrifikacije občine. Velik program za eno poslovno dobo. Seveda je bilo treba skleniti povišanje občinskih naklad in doklad. Občinski odbor je soglasno (vseh 25 odbornikov) sprejel proračun. V torek 31. marca je sklical župan Kukovica sejo. Pričakovati je bilo, da bo burna, kajti gospodje odborniki naprednega kluba, katerim so se pridružili tudi komunisti (dober tekst) so se premislili in so bili proti nakupu zemljišča za šolo, dasiravno so glasovali za proračun. Izmislili so si razne neumnosti proti županu in svetovalcem in pridobili skrajno zanikernega tajnika-opadnika, katerega so hoteli vsi že odstraniti, na svojo stran. (Ga jim privoščimo.) V tem razpoloženju se je seja začela. Zbrali so se vsi odborniki in tudi poslušalcev je bilo polno. Videti je bilo takoj, da seja ne bo mirno potekla, ker so se združili bratci z enim namenom, da vržejo večino, ki ima en glas več kakor opozicija. Nekaj časa je bilo mirno, sprejet je bil sklep za nakup sveta za pokopališče. Pri slučajnostih se je pa začelo od liberalcev in njihovih zaveznikov tako divjanje, da ni bilo mogoče slišati in razumeti ničesar. Ob tem huronskem kričanju se dvigne klub odbornikov SLS in zapusti sejo, ker se ni dal voliti za kreganje, ampak za resno delo, ter tako onemogoči sklepčnost seje, katero je župan potem zaključil. Sedaj se je šele začelo pravo divjanje. Posebno se je odlikoval g. Hromc ki je mahal okoli in se dejansko lotil našega odbornika, kateri pa mu je kmalu ohladil prevročo kri. Tako so naši kmetijaci, liberalci jačeni z internacionalnimi bratci razsajali v šoli in pred njo, da je vse vkup letelo. Kako da znajo, pa ve tudi g. okr. glavar sam, ki je bil pri zadnji seji navzoč. Radi defraudacij je občinski klub svetovalcev SLS sklenil takoj drugi dan odstaviti tajnika. Tako je dejanski stan naših političnih razmer. Gre se jim zato, da bi bil občinski odbor, ki je delaven in delazmožen radi osebnih in strankarskih mrženj razpuščen in bi tako gotovi ljudje prišli do oblasti. Prav pridno in glavno vlogo pa igra gospod, ki ima toliko masla na glavi, da je boljše, da ne hodi na sonce. Naj razpusti veliki župan odbor. Prišle bodo volitve in tedaj bo izgledalo malo drugače. Klub obč. odbornikov SLS je bil izvoljen na svojem gospodarskem programu, dobil večino glasov ter dela in bo delal naprej, dokler ne bo uresničen njegov program, pa če je to gotovim nezadovoljnejšem prav ali ne, ker ve, da s tem koristi občini, narodu in državi.

Iz Hrastnika. Medtem, ko so se mesne cene že po vseh krajih v skladu z živinskimi cenami znatno znižale, smo morali našim mesarjem še vedno plačevati stare visoke cene, t. j. za kilogram govedine 20 do 35 Din, svinjine in teletine pa 32 do 35 Din. Končno je gospod okrajni glavar v Laškem s svojim odlokom z dne 30. marca t. l. št. 5682 dal potom občine razglasiti, da so sledeče mesne cene pri sedanjih nizkih cenah živine primerne: kg mesa pitanih volov 16 Din, telice, mladi voli kg 15 Din, krave 13 Din, deklarirano meso kg 10 Din, telečje kg 17 Din in svinjina kg 20 Din. Ljudstvo se je oddahnilo, češ v sedanjih težkih časih, ko navadno vse izdane navedbe in odloki obremenjujejo ubogo delovno ljudstvo, vendar enkrat en odlok, ki bo v korist ljudstvu. Tembolj pa so se ljudje čudili, ko so jim po tem razglasu diktirali mesarji, brez ozira na ta razglas svoje mesne cene, ki so pri kg komaj za 1 Din nižje od prejšnjih. Ker gospod okrajni glavar v svojem razglasu določenih mesnih cen gotovo ni določil kar na slepo, temveč jih je določil, kakor povdarja v razglasu, glede na sedanje cene živine, torej gotovo po vsestranskem upoštevanju razmer, trdno pričakujemo od njega tudi, da temu svojemu odloku pripomore do strik-

ne veljave. Zakaj, ako se od njega določene mesne cene (ki se v drugih krajih lahko držijo), tu ne bodo držale, bo ljudstvo prisiljeno misliti, da se oblast okrajnega glavarja neha pri mesarjih. Če se morajo točno izvajati vse druge, ljudstvo obremenjujoče navedbe in odloki, naj se skrbi, da se bodo striktno izvajali tudi taki, ki ljudstvu življenje vsaj malo olajšujejo!

Ig V nedeljo 5. aprila je naše društvo priredilo v »Katol. domu« »Sumljiva oseba«, komedija v dveh dejanjih. Igrali so naši dijaki iz Ljubljane. Občinstvo se je odzvalo v prav obilnem številu vabilu društva in dijakov, ki so za svoje igranje in še posebno za petje med odmorom in na koncu igre želi burno odobravanje občinstva. — Komedija »Sumljiva oseba« je kakor nalašč primerna in prav lahko razumljiva v sedanjem času. Naše dijake pa priporočamo še drugim društvom, da jih z veseljem sprejmejo, ker z igranjem in petjem jamčijo, da bo občinstvo prav veselo njihovega nastopa.

Socialni vestnik.

Fran Erjavec:

Komunalna socialna politika v Sloveniji.

(Glej »Slovenec« od 2. aprila t. l., št. 74.)

(Konec.)

Druga velika napaka današnjega veljavnega ubožnega prava je, da je v vsakem pogledu pomanjkljivo, ker daje le neke megle splošne smernice, in določa nositelja bremen, vse drugo pa je dejansko prepuščeno le dobri in slabi volji različnih lokalnih močev, ki često gospodujejo v občinah. Socialna struktura in socialne potrebe, kakor jih je ustvaril moderni gospodarski razvoj, so šle tudi pri nas že davno preko razmer, kakor jih predvideva ubožno pravo, zaradi česar je to tudi že davno zastarelo in ne odgovarja več niti najnujnejšim potrebam današnjega življenja, saj vse ubožno pravo nikjer ne določa ničesar konkretnega glede mladinskega, brezposelnega, stanovanjskega, aprovizacijskega skrbstva ter še nešteti drugih vprašanj, ki postajajo od dne do dne bolj pereča že skoro za vsako večjo občino, zlasti pa še za mestne in industrijske. Poleg tega je pa vse ubožno skrbstvo naprteno kratkomalo občin, ki teh bremen sama pogosto ne zmore, skoro nikdar pa vsaj ne more uvesti kakih večjih preventivnih akcij, dočim bi moralo biti vse tozadevno delo in skrbstvo sistematično porazdeljeno med vse upravne edinice, to je na občino, okraj, deželo in državo.

Da se je moralo iz takega zastarelega in popolnoma nezadostnega ubožnega prava roditi tudi skrajno pomanjkljivo ubožno skrbstvo, je jasno, zlasti če še pomislimo, da so bili delovni in revnejši sloji prav do zadnjih let zaradi nedemokratskih občinskih volivnih redov popolnoma odrinjeni od sodelovanja pri občinski upravi. Po mestih so dobivali že popolnoma onemogli ubožci malenkostne mesečne denarne podpore, ki so zadostovale komaj prve dni meseca za kruh, po kmetih so jih pa poslali od hiše do hiše (»na numare«), za vse drugo se ni brigal nihče. Še celo onih par ubožnic, ki jih imamo na slovenskem ozemlju in ustanov niso uporabljali vedno za njihov pravi namen (n. pr. hišo grofice Stubenbergove v Ljubljani), temveč v najrazličnejše druge svrhe. Pomanjkanje pravega socialnega čuta pa je vzrok, da morajo prosilci po mnogih občinah prenašati vsa mogoča poniževanja, preden dobe nekaj drobtin, do katerih imajo pravico, če pa stanujejo v tuji občini, je navadno vse njihovo molodovanje brezuspešno. Iz lastne skušnje vem, da je bilo n. pr. treba dolgomesečnih prerekanj, groženj in dokazovanj, preden je dovolila velika in bogata domovna občina za šoloobvezno nezakonsko popolno siroto brez vsakih bližnjih sorodnikov mesečno po 20 dinarjev za celokupne oskrbne stroške in to leta — 1924. Koliko je pa sploh občin, ki se jim ljubi potegovati se za preskrbino svojih ubožnih prebivalcev, pristojnih v druge občine, če še za svoje ne marajo skrbeti.

Smelo lahko trdimo, da je glede ubožne preskrbe ustvarjala in še ustvarja pri nas zasebna iniciativa in dobrotelnost več nego občine, kajti nobenega dvoma ni, da vzdržujejo občine iz javnih sredstev le razmeroma neznamen del svojih ubožcev in še to le deloma, dočim opravi vse drugo organizirano in neorganizirano zasebna dobrotelnost, ki je zato gotovo velevažen činitelj vsega socialnega skrbstva.

Da postaja to stanje polagoma nevzdržno, je jasno. Poleg že omenjene reforme domovinskega in ubožnega prava je zato nujno potrebno, da se tudi zakonodaja že loti ureditve celokupnih socialnopolitičnih nalog, ki jo kategorično tirja današnja doba s svojim socialnim in gospodarskim razvojem. Treba je v tem oziru:

1. točno očrtati vse minimalne socialnopolitične dolžnosti občin v vseh panogah socialnega skrbstva, in

2. dati občin na razpolago za to potrebna gmožna sredstva ter določiti, koliko in v kakih oblikah je potrebno tudi tozadevno sodelovanje občin z višjimi upravnimi edinicami ter zasebnimi dobrotelnimi in strokovnimi organizacijami.

Dnevne novice.

— Z jutrišnjem dnevom pričnemo z ustanovitvijo lista. Na vrsti so pred vsemi oni p. n. naročniki, ki imajo največ zastanka. Takoj za temi sledi vsi, ki do konca tedna ne obnove naročnine za naprej. Kdor bi še ne imel položnice, naj jo zahteva, da more poštino pravo nakazati naročnino, preden mu ustavimo list.

— Novo sv. mašo bo daroval v Škofji Loki g. Ivan Pečnik dne 26. aprila in ne 19., kakor je bilo pomotoma poročano.

— Umrl je v smotnem pri Litiji dne 3. aprila zlatomašnik g. Janez Brezovar, tamkajšnji rojak. Rojen je bil l. 1845, služboval je kot kaplan v Knežaku, Borovnici, na Igu, v Cerklji, St. Rupertu in v Naklem. Bolehnost ga je prisilila v zgodnji pokoj, katerega je prekinil s štiriletnim službovanjem kot vpokojenec v Velikem Gabru v župniji St. Vid pri Stični. Edini njegov brat je bil gimnazijski profesor v Rusiji in je brez sledu izginil v svetovni vojni. Srčno pobožnemu duhovniku naj sveči večna luč!

— O ekskurzijah naših elektrotehnikov v Italijo. Kakor smo že poročali, si nameravajo elektrotehniki, slušatelji višjih semestrov ljubljanske tehniške fakultete, pod vodstvom gg. dekana dr. A. Krala in univ. prof. dr. M. Vidmarja, ogledati velike hidroelektrične naprave v zgornji Italiji, predvsem v okolici Milana. Prvotna namera, da bi se za to ekskurzijo porabile velikonočne počitnice, se je morala opustiti radi tega, ker razpolaga ekskurzijski fond akademskega kluba elektrotehnikov komaj s četrtino potrebne vsote, da se omogoči udeležba revnejšim slušateljem. Prošnjam omenjenega fonda se je odzvalo še le malo podjetij in od številnih občinskih svetov, na katere se je odbor obrnil, se je odzval samo oni občine Kočevje. Deputaciji, ki se je v spremstvu go. Franje dr. Tavčarjeve ogledala pri g. velikem županu dr. Baltiču, da ponovno zaprosi za državno podporo, je g. veliki župan isto obljubil, da se s podeljevanjem brezobrestnih dolgoročnih posojil omogoči tudi najrevnejšim udeležba na strokovno znanstvenih ekskurzijah. Kakor doznavamo, se namerava sestaviti nadzorni odbor, v katerega bodo pozvane naše najvplivnejše osebnosti, s čimer bo dana vsem, ki so ali bodo prispevali v ta fond, zadostna garancija, da se prispevane vsote uporabijo. Upamo, da bodo vsa industrijska podjetja naše kraljevine, katere so pač v prvi vrsti zainteresirane na tem, da bo naraščaj naših elektroinženjerjev v vsakem oziru kos svojim nalogam, uvidela velik pomen strokovnoznanstvenih ekskurzij in bodo v gnotnem in moralnem oziru podpirala stremeljenje naših elektrotehnikov-akademikov, da si pod vodstvom svojih profesorjev ogledajo velike in najbližje naprave svoje stroke v zgornji Italiji. Upamo pa tudi, da bo naša vlada dejansko pokazala vsaj ono evidenco in zanimanje, ki jo je našla ideja pri tukajšnjem generalnem konzulatu kr. Italije, kateri je in bo šel v vsakem oziru na roko našim mladim elektrotehnikom. Za ekskurzijo ljubljanskih elektrotehnikov v Italijo so darovali med drugimi: »Transformator«, elektroteh. tovarna, 1000 Din, gge. dr. Seručeva in dr. Kalanova zbrali v Celju 2200 dinarjev, Papirnica Vevče 1000 Din, Klub Primorje v Ljubljani 1000 Din, Kolo jugoslovanskih sester v Ljubljani 1000 Din, Posojilnica Narodni dom v Mariboru 1000 Din, ravateljstvo železarne Store pri Celju 500 Din, občinski svet Kočevje 500 Din. Vsem velikodušnim darovalcem izreka odbor tem potom najpričnejšo zahvalo ter prosi posnemanja!

Odbor ekskurzijskega fonda.

— Nov davek. Na okrajne šolske svete je došel ukaz, da morajo naročiti službeni list »Osnovna nastava« in plačati zanj 150 dinarjev. V tem listu se bodo objavljali vsi razpisi, navedbe, objave, obveščanja in vobče vsi odloki oddelka za ljudsko šolstvo pri ministrstvu, ki imajo službeni značaj in se ne bodo posebej razlaševali. Ker se bo ta list vzdrževal izključno le od naročnin in ker sta njegov obseg in velikost odvisna od objavljenih snovi, naj vse omenjene šole (ljudske, mešč. šole in učiteljske v kraljevini SHS) pri sestavi proračuna vnesejo v proračun posebno postavko za naročnino za službeni list »Osnovna nastava« z izdatkom 150 Din. Za leto 1925. naj se nakaže za znesek iz 30 odstotnega povisa proračuna. Tako oblast! Predvsem je nejasna v tem ukazu določba glede obsega tega službenega lista: Če bo več naročnin, bo več razpisov, odlokov? Lepa ta! Sicer imajo pa šole naročen ljubljanski »Uradni list«, čemu še ta? Če je šest let ministrstvo objavljalo svoje navedbe službenim potom, naj jih še zaneprej. Saj ima ministrstvo svoj pavel za ekspedicijske takih odlokov. Čemu bi se občine posebej plačevale in tako ogromno vsoto! Tudi smo razvedni, v kakšnem jeziku se bodo razlaševali v tem listu odloki prosvetnega ministrstva.

— Popisovanje stanovanj za letovilišče na Bledu. Zdraviliška komisija na Bledu je s posebno okrožnico in vprašalno bledo pozvala vse lastnike hotelov, gostiln, penzionov in vil za natančno prijavo, koliko in kakšne vrste sob imajo posamezniki za oddajo tujcem. Dasi imajo prizadeti že nad 1 teden te vprašalne pole v rokah, se jih je do sedaj izmed 140 odzvalo šele 15, ter še celo izmed teh le par

popolno. Tem potom se pozivlja vsakdo, naj brez odlašanja takoj prijavi. To je vendar v korist vsakega stanodajalca, da bo Zdraviliška komisija mogla na številna popraševanja odgovorjati, sicer se Bledu lahko zgodi kakor v zadnjih letih, da se bodo razširile vesti, da je vse zasedeno. Določite tudi ceno, to zlasti za družinska stanovanja v vilah. Naj ima vsakdo pred očmi, da bo Zdraviliška komisija posredovala le za ona stanovanja, od katerih bo imela podatke in ceno. Oni, kateri se na te opetovane pozive ne bodo odzvali, naj pripišejo sebi, če stanovanj ne bodo mogli oddati.

— Požar je izbruhnil v strehi znane Marijine božjepotne cerkve pri Novi Stifiti blizu Ribnice. Pogorela je kupola, ki je bila krita z lesom in je imela jako originalno, lepo obliko kakor tudi del podstrešja. Cerkev so rešili ognjegasci, ki so bili jako hitro na licu mesta in so neumorno delali. Kako je ogenj nastal, ni znano.

— Inserate za velikonočno številko sprejema uprava našega lista do četrtka zvečer. Le nujne oglase bomo mogli sprejeti še v petek dopoldne. Velikonočna številka izide v zelo pomnoženi nakladi in bo torej zelo priporočljiva za trgovsko in obrtno reklamo.

— Osebnosti po pošte. Premoščeni so poštni uradniki II. kategorije: Jožef Turk z mariborske kolodvorske pošte v Novo mesto, Ferdinand Nadrag z ljubljanske glavne pošte na ljubljansko kolodvorsko pošto in uradnik III. kategorije Anton Tušek iz Trilca v Ljubljano. — Upokojen je poduradnik Franc Komar na glavni ljubljanski pošti. — Premoščene so: uradnice 4. skupine II. kategorije Antonija Koželjeva iz Kriz na Gorenjskem na ljubljansko glavno pošto, Justin Blinčeva iz Novega mesta v Metliko, Marija Medenova z Rakega v Cerklji, Marija Kolarjeva iz Ljubljane na Rake, Pavla Zajčeva iz Ljubnega na glavno pošto v Mariboru, Pavla Andreševa iz Črmošnje v Novo mesto; pripravnice 5. skupine II. kategorije: Mara Kocjančičeva iz Krizev na Gorenjskem v Radoljico, Jožica Glazarjeva iz Ljubljane v Dolno Lendavo, Angela Bernikova iz Murske Sobote v Krizi na Gorenjskem, Amalija Drakslerjeva iz Metlike v Trbovlje, Berta Okornova z ljubljanske glavne pošte na poštino filijalko 3 v Ljubljani, Ivanica Krajčeva iz Grahevo pri Cerklji v Črmošnje, Mihaela Vidaličeva iz Pluja v Celje; telefonistka 3. skupine III. kategorije Dragica Kuraltova iz Maribora v Slovensko Bistrico, ista iz Slovenske Bistrice na ljubljansko glavno pošto; pripravnica 4. skupine III. kategorije Danica Serajnikova z glavne mariborske pošte v Beltince.

— V zdravilišču »Termac« v Laškem razpisuje Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani, za dobo od 15. maja do 15. junija t. l. za dva zasebna nameščence — svoja za varovanja — za vsakega za pol meseca prosti mesti z prvovrstno preskrbo, in sicer s prostjo sobo, popolnoma vso prehrano, zdravniško pomočjo in kopanjem, toda brez polnih stroškov. Prošnje se vlagajo pri zavodu do dne 1. maja t. l. opoldne in morajo biti opremljene z uradnim priporočilom, da prosilec nima premoženja, in s potrditvijo zdravnikov, da prosilec nima boleha za protinjskim ali revmatičnim boleznem lažje vrste, da bi bilo zdravljenje v termalnem kopališču potrebno, da je od 15 dnevnega zdravljenja pričakovati zboljšanja in da prosilec lahko potuje brez spremstva.

— IV. pelotna podčastniška šola v Zagrebu sprejema 4. maja 1925 gojenca iz meščanstva in iz stalnega kadra armade. Kandidat iz meščanstva mora izpolniti pogoje in prinesiti sledeče dokumente: 1. potrdilo, katero mu izda občina, a potrjuje policijska oblast, s sledečo vsebino: a) da je državljan kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev; b) da ni oženjen; c) da je dobrega vedenja in da ni sodnijsko kaznovan; 2. da ima dovoljenje staršev ali varuhov potrjeno od oblasti, da lahko vstopi v šolo; 3. krstni list iz katerega je razvidno, da ni mlajši od 17 let starejši od 21 let. 4. Ako ima katerokoli šolsko spričevalo; biti pa mora dovolj pismen. Kandidati iz meščanstva se prijavljajo za šolo komandantu svojega vojnega okrožja. Natančnejši podatki se izvejo lahko na magistratu.

— Umrla je nenadoma Marija Vidic, krojačeva žena v Pražah pri Mavčicah v 40. letu starosti, 10 let je trpela bolezen na nogi, pa jo je voljno prenašala. Bila je dobra, skrbna krščanska mati. Zapustila je 2 otroke. N. v m. p.

— Sadlarski odbor za okraj Radovljica priredi v četrtak, dne 9. aprila t. l. v Begunjah pri Lescah celodnevni sadlarski cepilni tečaj. Odbor vabi vse zanimance iz okolišja Begunj, osobito mlajše posestnike in mladeniče, da se udeležijo tega tečaja v čim večjem številu. Udeležencem se priporoča, da prinese s seboj cepilno orodje.

— Zopet strašen umor na Dolenjskem. V Grčevju pri Trški gori, fara Šentpeter, so našli 7. t. m. jutraj umorjenega posestnika Antona Moharja in njegovo ženo, baje vsa razmesarjena. Hiša stoji na samem nekoliko proč od Starega gradu. Kaj je bilo vzrok, da so pobili 70 let starega moža in ženo, se zaenkrat še ne ve. Umor je bil izvršen v noči

od 6.—7. aprila. Na lice mesta je odšla takoj komisija. O uspehih poizvedb bomo poročali.

— Dunajska medicinska fakulteta priredi vsako leto celo vrsto tečajev v nemškem jeziku iz vsake specialne stroke medicine. Letošnji tečaj vsebujejo zopet iz vsake panoge medicine bogato snov, katere je sposobna vzbuditi zanimanje zdravništva. V svojo centralizacijo prireditve obstoji na Dunaju, VIII. Schösselgasse 22 posebna pisarna, katere opravila administrativna dela organizacije tečaja in ima nalogo informirati zdravnike o vseh možnostih zdravniške nadalje izobrazbe in jim svetovati. Na to se opozarjajo slovenski zdravniki, kateri se zanimajo za te tečaje. Udeleženci tečajev uživajo dalekosežno znižanje pristojbin za vizum, dalje popust na cenah v številnih hotelih in zavodih za prehrano z ali brez stanovanja. Programi tečajev so na razpolago pri avstrijskemu konzulatu v Ljubljani in se tudi neposredno dobijo brezplačno pri omenjenem vodstvu tečajev.

— Tihotapski škandal v Zagrebu. V Zagrebu so odkrili nove ogromne tihotapske pošiljke iz Avstrije, pri katerih bi bila država ogoljufana za 4 milijone dinarjev. Pod označbo »zavojni papir« je bilo došlo 23 velikih zabojev, v katerih je bila večina svila. Svileno blago je došlo v manjših množinah tudi pod različnimi drugimi označbami. Očividno je, da gre za veliko tihotapsko družbo, ki je imela mende svoje zaveznike na zagrebški carinarnici. Finančno ministrstvo je odredilo preiskavo, ki jo je vodil generalni ravnatelj Vaza Dimitrijević s sodelovanjem nadzornika Slobodana Djakovića. Upravo zagrebške carinarnice je prevzel nadzornik Vojislav Petrović; dosedanje tamkajšnje uradništvo vpokoje ali premestijo.

— Problem jugoslovanske jadranske luke. O tem vprašanju piše v graški »Tagesspost« Adriaticus. Uvodoma ugotavlja, da Sušak zaradi svoje neposredne meje z Italijo in zaradi svoje tesnosti ne more priti v poštev kot bodoča velika jugoslovanska luka. V poštev prihajata le Split in pa Boka Kotorska. Prvemu bi šla iz praktičnih vidikov vsa prednost, ker ima v glavnem že temelje luških naprav in železniških zvez in razen tega vse pogoje za obsežen razvoj. Srbi pa iz političnih razlogov zahtevajo Boko Kotorsko, v katero naj bi se stekala tekočimeno »transbalkanska železnica«, ki naj bi zvezala z Jadranskim in Egejskim morjem preko Jugoslavije Južno Srbijo in Ukrajino. Za to zvezo se je prizadevala francosko-ruska alijanca že pred vojno, a je njeno načrte preprečila Avstro-Ogrska, ki je izpodbijala ruski vpliv na Balkanu in varovala gospodarske interese obeh svojih luk na Jadranu: Trsta in Reke. Reko, tako sklepa Adriaticus, čaka posledje teška bodočnost.

— Zakon o zgradbi uradnih stanovanj. Ministrski svet je sklenil, da se iz novega stanovskega zakona izločijo določbe o zgradbi uradnih stanovanj in izdela o tem predmetu poseben zakon.

— Predpis za obleko uradnic v področju pravosodnega ministrstva. Za finančnim ministrstvom je izdalo sedaj tudi pravosodno ministrstvo predpis, da morajo nositi uradnice njegovega področja v službi črne obleke z visokim ovratnikom, dolgimi rokavi in dolgim krilom.

— Pobegla kaznenca. Iz mariborske kaznilnice je pobegnil 31 letni kobiljač Alojzij Mersek, ki je bil obsojen pred ljubljansko poroto na 6 let težke ječe. Z njim je pobegnil 25 letni pekovski pomočnik Anton Zaberl iz Pristave. Prvi je pobegnil naravnost iz kaznilnice, drugi pa od dela na polju.

— Smrtina kosa med ameriški rojaki. V Clevelandu so umrli: 51 letna Franciska Furlan, doma iz Vrhnike; 48 letni Frank Marolt, doma z Bloške Police; 60 letna Magdalena Patrič in Karol Bradač, doma iz Stavke vasi pri Žužemberku; v Sheboyganu je umrl 45 letni Martin Zore in zapustil ženo in več otrok; v Milwaukee je umrl 47 letni Fr. Cepelak, doma iz Gornjega Grada pri Celju, kjer je zapustil ženo in šest otrok.

— Baloković med ameriški rojaki. Dne 15. marca t. l. je priredil veliki hrvatski umetnik Zlatko Baloković, ki se že dalj časa mudi v Ameriki, koncert v dvorani slovenskega Narodnega doma v Clevelandu. Koncert je bil zelo dobro obiskan. Po koncertu je Baloković častil Slovence, da imajo tako lepo in akustično dvorano.

— Don Joso Feliceinović oproščen. Svoj čas je bil vložil državni pravdnik tožbo proti delavskemu voditelju Don Josu Feliceinoviću, češ da je nahujskal delavstvo na Pagu v Štrajk. Te dni se je vršila na deželnem sodišču v Sibeniku razprava ter je sodišče don Joso Feliceinovića popolnoma oprostito.

— Nov veliki župan v Zagrebu? »Zagreber Tagblatt« poroča, da bo za velikega župana v Zagrebu v kratkem imenovan sedanji policijski ravnatelj v Zagrebu dr. Janko Bedeković.

— Obsojeni časnikiarji. Splitsko sodišče je obsodilo na podlagi obznane pred sodišče postavljene urednike Kerubina Segvića in Vlada Rajčica vsakega na 3 mesece zapora. Državni pravdnik je vložil pritožbo radi preizkušnje odmerjene kazni, obsojenci pa so razsodbo sprejeli.

— Preganjanje nerežimskih listov v Dalmaciji. Sibenško »Narodno Stražo«, glasilo

pučke stranke, toži državni pravdnik zaradi petih člankov, ki niso bili zaplenjeni.

— PROTI ODEBELOSTI deluje s kolosalnim uspehom samo »Villanov« čaj. Dobiva se v vseh lekarnah in drožerijah. — Proizvajalci: Laboratorij Mr. D. Villan, Zagreb, Prilaz 71. 1591

— Bluze najnovejšo priporočila tvrdka Kristofić-Bučar, Ljubljana, Stari trg. 1447

OBLEKE gotove in po meri, kupiš najugodnejše pri tvrdki **LOZAR & BIZJAK**, Sv. Petra cesta 20.

iz stajarske.

— Galien somišljenik SLS umrl. V Selnici ob Dravi je dne 6. aprila umrl g. Makso Glazer, posestnik na Jančevem Vrhu, star 52 let. Pokojnik je bil izvrsten organizator. Pomagal je ustanoviti Posojilnico ter je sodeloval s posebno vnujo pri naši politični organizaciji v Dravski dolini. Že od nekdaj je stal v prvih vrstah narodnih borcev proti nemuskarstvu, a po ustanovitvi Jugoslavije je bil neustrašen bojevnik za načela Slovenske ljudske stranke. Blagemu možu svetila nebeska luč!

— Centralna banka v Mariboru opusti svoje podružnico na Aleksandrovi cesti (blizu kolodvora). Odkupila jo je l. hrvatska štedionica. V prostore, kjer se je nahajala poprej banka, se vseli g. veletržec Faninger.

— Zdravniško društvo v Mariboru. Za leto 1925. izvoljeni odbor Zdravniškega društva v Mariboru so je konstituiral sledeče: Predsednik: Dr. Jakovljević, zdravnik v Mariboru, podpredsednik dr. Bergmann Rihard, okrožni zdravnik, Zalec, tajnik dr. Pestotnik Franc, sekundarij bolnice, Maribor, blagajnik dr. Vilko Marin, železniški zdravnik, Maribor, knjižničar dr. Černič Mirko, primarij bolnice, Maribor, odborniki dr. Robič Hugon, primarij bolnice, Maribor, dr. Klesanc Anton, okrožni zdravnik, Pragersko, dr. Karel Ipavc, zdravnik v Mariboru, dr. Marinič Fran, zdravnik v Mariboru, namestnika dr. Drasch Vincenc, zdravnik v Mariboru, dr. Justin Matej, zdravnik v Mariboru, revizorja dr. Dornječ Otmar, zobozdravnik, Maribor, dr. Jurečko Ivan, višji okrožni zdravnik, Maribor.

— Nekdanji hotel »Stadt Wien« v Mariboru prezidavajo. Hiša je last veletržca Bidouca, kateri namerava v spodnjih prostorih otvoriti trgovino z manufakturo na debelo in drobno. Stranke so se morale izseliti iz prega in drugega nadstropja, ker bodo tudi stanovanja preuredili. Stavbno delo izvršuje tvrdka Živc. Ta hotel je bil znan nekdaj kot gnezdo steno in šurkov in so ga Mariborčani po domače imenovali »Wanzenburge«. Poslopje se bo sedaj korenito izčistilo in oplešalo. Krojaški mojster g. Ignacij Božič, ki je imel svoj obrtni lokal v priliku te hiše, se je preselil v prostore bivše trgovine Baloh pri gostilni Crni Orel na Grajskem trgu.

— Veletržec g. Alojzij Žnidarič v Mariboru je svojo trgovino ob novem mostu prodal trgovcu g. F. Usar iz Metli.

— Morilec Čič je že priznal, da je pomagal Zlatku umoriti čevljarja Milka, ženo in otroka. Čič in Zlatko prideta pred mariborsko poroto skoro gotovo že meseca junija.

— Na vrtu okrajnega glavarstva oziroma velikega županstva v Mariboru pripravljajo prostor za igrišče »Lawn-tennis«. Vozniki odvažajo že celih 14 dni zemljo. Čudno se nam zdi, da je za taka podjetja dovolj kredita na razpolago, dočim je splošno znano, da slikarski mojster, ki je preslikal uradne prostore, znanaj čaka na zasluženi denar.

— Ljudski oder v Središču uprizoni na velikonočni ponedeljek ob osmih zvečer v Krekovi dvorani zgodovinsko igro: »Mati svetega veselja«, skrivnost vstajenja Gospodovega. Igra se odlikuje po vzvišeni vsebini, od navednih življenjskih dram. Posebnost prireditve bodo gotovo starovski kostumi. Vstopnice se prodajajo od 5. aprila naprej pri R. Lukatiču v Središču. Sedeži: 8 in 7, stojišča 4 Din. Ker je veliko zanimanje za prireditev, priporočamo okoličanom, da si vstopnice ustmeno ali pismeno pravočasno preskrbe. Prijatelji lepe, za Velikonoče primerne zabave in dušne povzdige iskreno vabljeni.

— Zastrupljenje s plinom. Kuharica ravnateljstva tovarne za milo »Zlatorog« v Mariboru Elizabeta Kuhar je zvečer zadremala v svoji kuhinji. Pozabila pa je zapreti plin. K sreči so prišli domači pravočasno domov in so jo našli še živo, toda že popolnoma nezvestno. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer so ji rešili življenje.

Klobuke, čepice, perilo, kravate

id. — nadi najceneje
TRGOVINA »PRI AMERIKANCU«
LJUBLJANA, STARI TRG ST. 10.

Zaloga telovadnih potrebščin!

iz Primorske.

— Častni fašisti. Fašistovska stranka izdaja kot posebno odlikovanje častne članske izkaznice. Topot sta med odlikovanci senator dr. Hortis in bivši tržaški župan odvetnik Valerio.

— Izboljšanje položaja železničarjem. Ministrski svet je sklenil novo ureditev pravne in gospodarskega položaja železničarjev in dovolil v to svrhu 267 milijonov lir.

Iz Ljubljane.

Ij Milan Plut †. V torek ob 7. uri zjutraj je neusmiljena smrt ugrabila slovenskemu častnikarstvu gospoda Milana Pluta, ki je podlegel dolgotrajni bolezni. Pokojnik je bil rojen leta 1884 v Gradcu v Beli krajini. Na gimnaziji v Karlovcu se je že zgodaj navzel jugoslovanskega duha ter je potem delal kot publicist vztrajno in dosledno na uresničenju te ideje. Kmalu se je podal v Srbijo in se tam udejstvoval v presbiroju, kjer je izčrpaval slovenske liste, na drugi strani pa pridno dopisoval v smislu kulturnega zblizanja zlasti med Srbi in Slovenci v slovenske liste, med drugimi tudi našemu listu. Leta 1910. se je pokojnik preselil v Ljubljano, kjer je ustanovil dnevnik »Jutro«, v katerem je, kolikor je bilo v takratnih razmerah sploh mogoče, propagiral misel jugoslovanskega zedinjenja. Ko je list 1913. prenehal, se je po večjih peripetijah zopet našel mesto v uredništvu »Dneva«, med svetovno vojno pa po izpitu za častnika kot poročnik služil v 97. pešpolku, ki je prišel v Ukrajino. Leta 1919. se je vrnil v domovino in vstopil k »Jutru«. Uže bolehen, se je zanimal zadnja leta posebno za organizacijo rezervnih častnikov, ki ji je bil kot rezervni kapetan predsednik in se ji z vso ljubeznijo posvetil, dokler ga ni bolezen popolnoma zrušila. Pokojnika je odlikovala skromnost, velika nesebičnost in ljubeznivost v občevanju s kolegi, med katerimi je imel brez izjeme same prijatelje. Pogreb rajnika se vrši v četrtek ob 3. popoldne iz mrlišnice splošne bolnice. Naj mu sveti večna luč po trudopolnem delu! Mi pa bivšemu sotrudniku ohranimo lep spomin.

Ij Koncert slovenskega poveljskega društva »Krkovo-Trnovac« bo danes v dvorani Filharmonične družbe ob 20. uri.

Ij Stari ostanki. Med belgijsko vojašnico in trgov Taborom pred Spreitzerjevo vilo je stala nekdanja uta za mitniškega paznika. To ubo so že zdavnaj podrli, kot spomin na njo pa je ostal trikotni kup zemlje, ki ni mestu v noben poseben okras in samo ovira promet, ki je na tej cesti zelo živahen. Ker sedaj ravno preurejajo mestni delavci trg Tabor, bi bilo mogoče prav, če bi tisti nesrečni kup zemlje izginil, cesta pa bi se primerno razširila in zbolala, da bi se voda lažje odtekala. Stroški ne bi bili preveliki, ker delavci so že tam, gramoz tudi vozijo na Martinovo cesto, parni veljar dela po kravji dolini, torej je vse že skoraj pripravljeno. Če gospod gerent Turk z mazincem migne, pa kupa sredi ceste ne bo več.

Ij Niti vsi Ljubljančani še ne vedo, da se dobijo vozni listki za vse postaje po isti ceni pri »Putniku« Tourist-Office v palači Ljubljanske kreditne banke in da si s tem prihranijo mnogo časa in jeze, ker se jim ni potreba nastavljal pri kolodvorski prodajalni. 2339

Ij Umrl je dne 6. aprila trgovec in posestnik g. Viktor Schiffer. Pogreb bo danes popoldne ob pol 3. R. i. p.

Ij Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani priredi v nedeljo dne 26. aprila t. l. cvetlični dan v prid izpopolnitve svoje strokovne, znanstvene knjižnice. Ker je to edina knjižnica te vrste na ljubljanski univerzi ter jo mora omenjeno društvo vzdrževati brez vsake državne podpore, prosimo cenjeno občinstvo, da pripomore v kar največji meri k dobremu uspehu te akcije.

Odbor A. D. J. T.

Ij Plinske instalacije. Z ozirom na notico glede plinskih instalacij, priobčene v ljubljanskim časopisih, naznanjamo, da izvršuje plinska vse plinske instalacije v starih poslopih, ako se rabi plin za kuho, ogrevanje sob, ali pa v obrtne svrhe po lastnih cenah proti večmesečnim obrokom. S tem je dana prilika pač vsem slojem, da premagajo težkoče, ki so zvezane s plačilom večje vsote naenkrat. Stroški vpeljave s kompletno pripravo za kuho znašajo povprečno za eno stranko okrog 800 Din. Vse pripomočke za rabo plina dobavljamo po najnižjih cenah na 4 mesečne obroke. Proračuni se stavijo na zahtevo brezplačno in so za stranke popolnoma brezobvezni. Kdor hoče imeti v poletju kuhinjo čisto in hladno, mora kuhati na plinskem kuhariku, ki ne razširja nadležnega prahu in vročine. Mestna plinarica.

Ij Umrl so v Ljubljani: Viktor Schiffer, trgovec, 74 let. — Antonija Starin, delavčeva žena, 38 let. — Frančiška Ogorelec, gostilničarjeva žena, 78 let. — S. Magdalena Vitalija Polzer, usmiljenka, 34 let.

Ij Čmejčitev prometa na Aleksandrovi cesti. Ljubljanski mestni magistrat naznanja: Na podlagi §§ 18, 33, 34, 37, 44, 45 in 50 cestno-policijskega reda za mesto Ljubljano z dne 10. septembra 1897 se prepoveduje z ozirom na varnost in neoviranost prometa na Aleksandrovi cesti: I. ob vsakem času: 1. promet s kakršnimikoli tovornimi vozili ali transporti zelo težkih predmetov; 2. goniti govejo živino, drobnico, purane itd. II. vrhu tega ob gotovem času promet z vozili spleh, tudi s kolesi ali avtomobili, dalje jahanje in vodenje konj, in sicer: a) od 1. septembra do 31. marca vsak dan od 17. do 20. ure, b) od 1. aprila do 31. avgusta vsak dan od 18. do 21. ure, vse leto ob nedeljah in praznikih tudi od 11. do 13. ure. Promet z otroškimi vozilci je dovoljen ob vsakem času. Kolesarji in motociklisti smejo cesto pasirati sicer tudi ob prepovedanih časih, toda le tedaj, če vodijo

avto vozilo peš gredoč seboj. Prepoved pod točko I. in pod točko II. a), b), c) ne tiče voz in avtomobilov, ki morajo peljati h kaki hiši, katere ima vhod, uvoz in odprtine za vnetavanje kuriva ob Aleksandrovi cesti, nadalje ne vozil, ki so v kaki hiši te ceste shranjena in gredo le z doma ali domov. Tudi se ne tiče prepoved jezdecov in konj, če jezdi oziroma gredo le v domači hlev na tej cesti ali iz njega. Kršitelji prepovedi se bodo kaznovali po § 117 navedenega cestnopolijskega reda z globo do 1000 Din ali z zaporom do 14 dni.

Najlepši izlet za praznike

je v BOHINJ — HOTEL SV. JANEZ. Krasne ceste za avtomobiliste. 2230

Cerkveni vestnik.

SLUŽBE BOŽJE V VELIKEM TEDNU.

Križanke Veliki petek. Zvečer ob pol 9. rožni venec, nato petje žalostink: 1. Sv. Križ, Vavken; 2. Jezus na križu (moški zbor), Hribar; 3. Smrt Jezusova, Sattner; 4. Trpljenje Jezusovo (moški zbor), Vavken; 5. Crux fidelis za solo, gosli in harmoniji, Erlmann; 6. Očitjanja, Foerster; 7. Počestitev Jezusovih ran (moški zbor), Hribar. Velika sobota. Ob pol 8. zvečer slov. večernice; po trikratnem aleluja: Zveličar gre iz groba, Führer; po procesiji: Te Deum, Gruber, Regina coeli, Foerster Tantum ergo, Deschermeier. Po blagoslovu: Skalovje groba, Cvek, in Zveličar naš je vstal iz groba, Rihar (vse instrumentalno). Velika nedelja. Ob pol 11. (pridige ni) slovesna maša: Missa solemnis v D (instrumentalno), zložil Menexer, Grad. »Haec dies« in sekveca dictamen paschalisc, zložil Gneisbacher, Ofert »Terra tremuit«, zložil Foerster. Tantum ergo in po blagoslovu Jezus premagavec groba (instrumentalno), zložil Premrl.

Sv. Jožef. Veliki petek. Ob 7. zvečer pridiga, nato petje: 1. Sv. Križ, Vavken; 2. Sv. križev les, Hribar; 3. Jezus na križu, Sattner; 4. Počestitev sv. ran, Hribar. Velika nedelja. Ob 8. zjutraj slovesna sv. maša: Missa solemnis z orkestrom, Wagner; Grad. in sekv.

Gneisbacher; Ofert. Terra tremuit (z orkestrom), Gruber; Tantum ergo, Premrl; po maši: Skalovje groba, Cvek (z orkestrom).

Cerkvena opravila v stolnici v Mariboru: Sredo, četrtek in petek se pojejo ob 15. uri žalne jutranjice. Veliki četrtek začete sv. opravila ob pol 9. uri in sicer: škofova pontifikalna sveta maša, blagoslovljenje sv. olj, slovesno sv. obhajilo, prenehanje Najsvetejšega v Križev kapelo, umivanje nog. Ob 18. uri litanije trpljenja Gospodovega v Križev kapeli. Veliki petek, začetek ob 8. uri: branje trpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa po sv. evangelistu Janezu, ob pol 9. uri počestitev sv. Križa, prenehanje Najsvetejšega v božji grob. Ob 17. uri zadnja postna pridiga, sv. križev pot in litanije trpljenja Gospodovega pri božjem grobu. Veliko soboto, začetek ob pol 8. uri: blagoslovljenje ognja pred cerkvijo, blagoslovljenje krstne vode, okoli 9. ure sv. opravilo. Ob 18. uri slovesno Vstajenje s procesijo okoli cerkve, zahvalnica »Te Deum«. Veliko noč ob 6. uri mesto pridige tila sv. maša, nato blagoslovljenje velikonočnega jagnjeta, ob pol 7. uri peta sv. maša. Ob pol 10. uri slovesna pridiga, ob 10. uri škofova pontifikalna sv. maša, ob koncu apostolski blagoslov. Popoldne ob 17. uri pridiga; slovesna večernica in darovanje za farne uboge.

PROGLASITEV SVETNIKOV.

Rim, 7. aprila. (Izv.) Konzistorijalna kongregacija je povabila vse škofo, ki ne stanujejo dalje od Rima kakor 100 milj, da pridejo v Rim in se udeležijo svečanosti proglasitve petih svetnikov. Vabljeni so tudi drugi škofo s pripombo, da so odvezani prihodnjega oficijelnega poto v Rim, če se udeležijo teh svečanosti.

Kolesa J. Gorec

Uporabite najboljše in najcenejše pri tvrdki palača »Ljubljanske kreditne banke« in Gospodarskega sveta 14.

Vet DELI, OPREMA in PNEVMATIKA na zalogi!

Prosveta.

Mednarodna razstava moderne dekorativ. umetnosti v Parizu.

Kakor smo že poročali, se završujejo v Parizu priprave za veličastno svetovno razstavo dekorativne umetnosti. Na takozvanem Elizejskem polju ob Seini je zgradilo 24 držav svoje reprezentativne paviljone. Tu bodo njihovi narodi razstavili vse najlepše, kar so si ustvarili v okras življenja. Za jugoslovanski paviljon je določen časten prostor. Zgrajen je po načrtu arh. Hribarja iz Zagreba. Razven v paviljonu so dani naši državi na razpolago še delni prostori v Grand palais-u ter v Galeriji invalidov.

Zaradi povojnih razmer in neprilik se naša država prvotno ni nameravala udeležiti te razstave. Vsled kratkega časa, ki je bil sedaj na razpolago, je bilo delo priprav in zbiranje gradiva oteženo. Pred dvema mesecema je odredilo ministristvo trgovine in industrije, da se v svrhu organiziranja udeležbe na razstavi sestavi v Belgradu osrednji odbor ter pododbori po 5 članov v kulturnih centrih v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani in Splitu. Kakor razvidno, je bil čas za priprave omejen. Radi tega tudi ni bilo mogoče pristopiti k širšim načrtom. Karakter kakor tudi pridelitev razstavljenih predmetov sta strogo predpisana v francoskem statutu razstave:

»Da bodo proizvođači dobili svojo dekorativno vrednost, je neobhodno potrebno, da bodo predstavljeni le tako, kakor se uporabljajo v življenju, to se pravi taki, kakor so v stvarnosti, po njih namenu, v uporabi, v celoti, ki daje okrasek našemu vsakdanjemu življenju.«

Vsak predmet mora biti torej vzeti iz današnjega življenja, ki je ustvarjen in prirejen po sodobnih zahtevah praktične uporabe ter nosi tip samostojnega našega hotenja, brez vsakih tujih vplivov.

Predvojno politično stanje na Hrvaškem kakor v Sloveniji je oviralo samostojen razvoj naše umetne obrti in industrije. Zlasti avstrijsko-nemški duh je s svojimi produkti znal zatirati individualno naše stremljenje na tem polju. In po tolikih dobah težkih borb srbskega dela našega naroda, ko je vse svoje moči izabil v rešitev svoje eksistence, mora biti jasno vsakomur, da ni lahko že danes z našim modernim dekorom tekmovali z narodi velikih tradicij, ki so se v to smer neovirano razvijali. Kakor že rečeno, je bil to tudi glavni vzrok, da se naša država ni takoj odločila za udeležbo na tej razstavi.

Kljub vsem tem oviram pa smemo mirno sklepati, da Jugoslavija vendar le zavzame na razstavi prav častno mesto. Odbori so z vso verno in vestnostjo zbrali gradivo, in pretekli teden je jury, sestojeca iz delegatov posameznih odborov, končala pregled stvari in njih definitiven izbor. Določeno je, da se razen objektov, ki bodo izloženi po vitrinah v reprezentativnem paviljonu, ki naj vsebuje poglaviti del razstave in kjer bode Zagreb bogato zastopan, izloži v Grand palais-u tudi kompletno opremljeni interijer, kot Pirotski salon, izdelan v Belgradu, rodbinska soba iz Sarajeva, jedilnica iz Splita, iz Ljubljane pa dekliška spalnica, z bistvenim namenom, da pokažemo in ponudimo svetu naše lepe čipke.

V Galeriji invalidov se uredi še poseben oddelek, kjer bodo razstavljene fotografije in slike naših planin in turistike. Tam bo razstavljena tudi umetnost gledališke opreme.

Izven tega oficijelnega dela razstave zgradi naša država, kakor vse druge, še poseben kiosk kot prodajalnice za predmete, ki so sicer v okviru razstave, so pa namenjeni za razprodajo. Razstava in prodaja v kiosku bo posebej organizirana.

Kar se tiče Slovenije, je tukajšnja centrala jury, ki je ogledala in ocenila predmete, sprejela z malimi izjemami ves zbrani material, med katerim naj tu omenimo zlasti spalnico iz javorovega lesa, ki je aranžirana tako, da pridejo prav posebno do izraza naše pristne domače čipke.

Na razstavo se pošlje tudi skupina toalet in perila iz čipk in vezenin. Te slednje bodo razstavljene posamič v mnogobrojnih oblikah.

Iz mariborske oblasti, kjer je zlasti visoko razvito pletarstvo, pride na razstavo predvsem kompletna klub-garnitura, izdelana po načrtih na podlagi narodnih motivov.

Iz naše javne in privatne arhitekture so bile izbrane številne fotografije in načrti. Iz grafike bo razstavljeno par albumov, serija naših grafično opremljenih knjig in revij.

Posebno pohvalno je ocenila komisija kolekcijo plaket iz plemenitega lesa, kot izrazite moderno-dekorativne predmete.

Nadalje je določena za razstavo kolekcija liti in brušenih predmetov cerkvenih in drugih posod iz zlatega bronca.

Dobro bo tudi zastopana naša košarska, lončarska in puškarska obrt ter športna industrija.

pr Pater Placid. Spominski list. Njegovim prijateljem in častivcem podal dr. Mihael Opek. — Drobna brošurica, ki smo jo zadnjič naznanili, vsebuje dr. Opekov govor ob zlati maši p. Placida Fabianija, ki je v njem naslikana podoba tega plemenitega, čoli Ljubljani dobro znanega, sicer v visoki starosti, a vendar še prerano umrlega moža. Za uvod je pridejal nekaj življenjepisnih podatkov o p. Placidu, za konec pa par črtic o njegovi smrti. Nebrojni prijatelji in častivci so hitro po smrti priljubljenega patra želeli imeti kak majhen spominke nanj. Evo ga tu — naj posežejo vsi po njem! Dobiva se v trgovini Ničmanovi po 4 Din.

pr Ivan Cankar: Zbrani spisi. Prvi zvezek. Uvod in opombe spisal Izidor Cankar. Izdala Nova založba v Ljubljani 1925. Str. XXVIII in 336. Cena broš. 55.—, v polplatno vez. 65.—, v polusne vez. 80.—. V predgovoru pojasnjuje založnik motive in način izdajanja Cankarjevih zbranih spisov, ki jih bo vsa naša javnost gotovo z veseljem in zanimanjem sprejela. V uvodu opisuje Izidor Cankar razvoj pesnikovega mišljenja v času, ko so nastajale njegove prve, v tem zvezku objavljene pesmi in črtice, razvoj pesnikovih literarno-teoretskih nazorov in sprememb, ki so se medtem vršile v njegovi literarni formi. Nato sledi popoln in nespremenjen tekst druge izdaje »Erolike«, potem eno pesmi iz prve izdaje iste knjige, ki jih je Ivan Cankar pri

drugi izdaji izpustil, za njimi pesmi, ki so bile tiskane v raznih listih med letom 1892 in 1898, in slednjič zbirka črtic, ki jih je pesnik objavil v knjigi »Vinjete«. V opombah se pojasnjuje način postanka posameznih knjig, se označujejo najvažnejše pesnikove spremembe teksta, registrirajo kritike o knjigah in polemike, ki so zaradi njih nastajale. — Knjiga je tiskana na izvrstnem papirju, je tiskarsko zelo lepo izvršena, okusno vezana in okrašena z dvema faksimiloma pesnikovih rokopisov iz prvih srednješolskih in prvih dunajskih let.

pr »Občinska uprava«. Izšla je 4. številka tega prekornistnega glasila županske zveze za Slovenijo. Vsebinska je, kakor vedno, zelo tehtna. Članki: Kakšne pravice nam daje domovinstvo? — Pristojnost občin za kaznovanje lokalno policijskih prestopkov. — O pritožbah ali prizivih proti odločbam avtonomnih oblasti. — Predal »Vprašanja in odgovori« prinaša pojasnila glede teh-le zadev: Gnojnice na javni cesti, občinski uradni lokal, ubožnanje zadeva, občinski ogledi, domovnica, plačevanje premij za zavarovanje poslov in delavcev, občinske pristojbine pri prostovoljnih javnih dražbah, gozdne drče, opustitev občinske ceste. — Naroča se pri upravi, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6 in stane na leto za občino 100 Din, za posameznike 25 Din, posamezna številka stane 4 Din.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20 zvečer.

Sreda, 8. aprila: »Rosmersholm«. Red E.

Četrtek, petek, sobota: Zaprto.

Nedelja, 12. aprila: »Golgota«. Izven.

Ponedeljek, 13. aprila: »Lizistrata«. Izven.

Torek, 14. aprila: Zaprto.

OPERA:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Sreda, 8. aprila: Zaprto.

Četrtek, petek, sobota: Zaprto.

Nedelja, 12. aprila: »Don Juan«. Izven.

Ponedeljek, 13. aprila: »Carmen«. Izven.

Torek, 14. aprila: Zaprto.

Današnja operna predstava »Carmen« se ne vrši, ker je obbolela ga. Thierry-Kavčnikova.

Večerno nebo v aprilu.

Dasiravno imamo sedaj na večernem nebu luno, ki se bliža polni in raditega zakrije večino zvezd, vendar jih opazimo kljub temu še vendar precej, ki se kažejo ravno pomladi. Spadajo med največja oziroma najsvetlejša solnce.

Na južni strani, nizko nad obzorjem blesti najsvetlejša zvezda severnega neba, Sirij. Oddaljen je 8.6 svetlobnih let. Vidimo ga torej takega kot je bil pred dobrimi 8 in pol leti, ker toliko časa rabi njegova svetloba do nas. Po teži odtehta dvoje takih solnc kot je naše. Značilna je njegova izredno bela svetloba, radi tega ima tudi večjo svetilno moč. Naše solnce v njegovi razdalji bi bilo ravno dobro zaznato radi svoje rumenkaste svetlobe. Spremlja ga pol manjše solnce.

Proti zahodni strani višje od Sirija se nahaja ozvezdje Orion. Ime obliko četverokotnika, katerega seka troje zvezd — Jakopova palica — ki je pas Oriona. Pod pasom se nahaja skupina zvezd, to je Kij. Ta je znamenit, ker se nahaja tu megla, ki se razteza daleč čez vse ozvezdje. Megla je velikansko plinasto telo. Spada še v Rimsko cesto, kot vse zvezde z našim solncem vred. Lahko se dokaže, da se vrtil krog središča in giblje po prostem. Predstavlja nam nastajajoči svet.

Od zgornjih zvezd Oriona je zanimiva rdeča zvezda, ki se nahaja na levi strani. Imenuje se Betelgeuze. To je rdeče solnce, torej precej ohlajeno, ki je silne velikosti. Oddaljenosti niso mogli ugotoviti. Sodijo, da mora znašati najmanj krog 200 svetlobnih let. Kljub tej silni oddaljenosti in temni barvi zavzema častno mesto med stalnicami.

Nad Orionom, blizu zenita se nahaja Capella v Vozniku. Oddaljena je 40 svetlobnih let. V tej razdalji bi bilo naše solnce komaj komaj zaznato, dočim bi Kapella v tej razdalji 150 milijonov km bila 250 krat večja in vzhajala ne bi dve minuti, ko solnce, nego pol ure! Seveda bi na zemlji vse zgorelo.

Nad Sirijem nekoliko proti vzhodni strani je Prokijon. Oddaljen je 9.5 svetlobnih let. Je tudi velika baklja. Se nekoliko višje proti zenitu od Prokijona vidimo dvoje zvezd. Spadata v ozvezdje Dvojčkov. Večja se imenuje Poluks, manjša Kastor — imena dvojčkov. Poluks je oddaljen 58 svetlobnih let. Mora biti tudi ogromno solnce.

Na severovzhodni strani v smeri ojnice Velikega voza žari rdečkasta zvezda Arktur v razdalji 181 svetlobnih let. Je eno največjih solne, milijonkrat večje od solnce. V razdalji našega solnce bi zakril Arktur tretjino neba. Predno bi izšlo, bi pol dne minilo! Med zemljo in solncem bi Arktur ravno našel prostor. Premier mu je 135 milijonov km!

Od planetov je Venera kot Danica na južnem nebu; enako Jupiter. Saturn vzhaj proti polnoči.

Darovi.

Mesto cvetja na krsto blagopokojnega gospoda Ivana Fortune, posestnika v Stični, je daroval za slepce g. Hugon Turk, drž. vet. inšpektor, 100 Din.

Gospodarstvo.

g Uvoz ameriške pšenice. Ljubljanska borza z dne 7. t. m. notira ameriško pšenico za 180 fco Postojna tranz. 450 (blago). Ameriška pšenica bo v sedanjem tržnem položaju kmalu izrinila domače blago. Tako so n. pr. mlinci že začeli kupovati ameriško pšenico v manjših količinah. Tudi kvalitativno je ameriška pšenica boljša (78—79 kg, domača tužemska 75—76 kg). Ameriška pšenica leži v Trstu. Uvoz ameriške pšenice bo moral dovesti cene domače pšenice do padanja.

g Na sejmišču v Novem mestu dne 6. t. m. so plačevali sledeče cene: Voli Din 9.50—10 za kg žive teže; krave Din 7—7.50; teleta Din 10; prašiči Din 12—12.75; mladi prašiči za rejo Din 250, prav lepi Din 300. — Purani eden Din 75—85. — Kupčije ni bilo skoro nič. Kmetje so obupani; treba bi bilo denarja, a prodati blaga pod ceno ni mogoče. Vino bi šlo, a ga ravno letos ni bilo. Cena je na debelo za dobro vino 7—8 Din za liter.

g Cene v veletrgovini v mesecu marcu 1925. Po belgajskem tedniku »Privremeni Pregled« je znašal indeks cen v veletrgovini v mesecu marcu 1925 2009 (cene v letu 1913. = 100), v februarju 1925 1992, v januarju 1925 2012 in v mesecu decembru lanskega leta 2112. Indeks cen je torej od februarja na marec poskočil za 16 točk, torej 0.75 odst. Cene so padle samo v skupini poljedelskih proizvodov, dočim so v vseh drugih skupinah ali ostale stabilne ali pa narasle. — Mi smo na podlagi v »Slovenec« že objavljenege tečajna dinarja na newyorški borzi v mesecih marec, februar, januar 1925 in december 1924 izračunali, da znaša indeks naših cen v zlatu za mesec marec 1925. 166 točk (cene v l. 1914. = 100), za mesec februar 1925. 168 točk, za mesec januar 1925. 171 točk in za mesec december 1924. 165 točk. Iz teh števil je razvidno, da je naš nivo cen v zlatu dosegel svoj rekord v januarju letos in da je do marca padel za 166, s čimer smo se zelo približali točki, kjer postaja izvoz naših glavnih eksportnih produktov kakor n. pr. lesa zopet rentabilen. To trditev dokazuje tudi dejstvo, da se je promet na ljubljanski lesni borzi povslep v mesecu marcu 1925 na rekordno višino 10 milijonov dinarjev. Kakor hitro pa se dinar začneja zopet dvigati, pa postaja tendenca izvoz lesa zopet slabša.

g Trgovska in obrtniška zbornica za Črnogorje. Kakar javljajo iz Beograda, je trgovsko ministrstvo sklenilo ustanoviti v Podgorici za Črnogorje trgovsko, obrtniško in industrijsko zbornico.

g Ukinjenje zakona o prisilni poravnavi. »Slovenske novine« z dne 1. aprila 1925 so objavile tekst zakona o proračunskih dvanajstih. Čl. 89. tega zakona pravi: »Na dan stopanja v veljavo tega zakona prestane veljati na celem teritoriju kralj. SHS, zakon od 16. aprila 1916. o prisilni poravnavi izven konkurznega zakona in zakona o pobijanju pravnih del glede imovine insolventnih dolžnikov. Kateri zakon je bil zajedno s spremeljajočimi navedbami razširjen na cel teritorij kralj. SHS z zakonom 31. decembra 1921. in s poznejšimi zakoni o proračunskih dvanajstih — kakor se razveljavlja tudi v območju apelacijskih sodišč Ljubljana in Split cesarska naredba od 10. dec. 1914. št. 337. avstrijskega lista državnih zakonov. — Vsa postopanja v prisilni poravnavi izven konkurza, za katere so predani predlogi pri pristojnih sodiščih, se imajo rešiti in končati po dosedanjem zakonu o prisilni poravnavi izven konkurza.«

g Kolkovanje na naša predstavništva v inozemstvu poslanih vlog. — Ministrstvo za zunanja dela je obvestilo Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, da mu dohajajo

od posameznih kr. predstavništev v inozemstvu pritožbe, da se na nje obrača veliko število trgovskih firm s prošnjo za pojasnilo o uvozu in izvozu raznih predmetov, o pogojih za licitacije, dobave itd., a svojih vlog sploh ne kolkuje ali pa nezadostno. — Da bi se to še naprej dogajalo in da bi s tem na eni strani ne trpela škoda državna blagajna, na drugi strani pa bi pospešilo oddajanje zahtevanih pojasnil in s tem tudi trgovske stike med našo kraljevino in inozemstvom, je ministrstvo naprosilo zbornico, da interese opozori, da svoje na naša predstavništva naslovljene vloge pravilno kolkujejo, ker je le na ta način mogoče, da bodo redno dobivali zaprosena pojasnila.

g Obrtniška razstava za Črno goro v Podgorici se odprla dne 8. junija t. l. Prva obrtniška razstava za Črno goro. Prijave se naj pošljejo do 15. maja t. l. na Pripravljalni odbor. Trije najboljši izdelki se bodo nagradili z denarnimi nagradami, a vsak razstavljalac dobi diplomu. Za informacije je vprašati pri Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

g Mednarodni vzorčni semenj v Budimpešti. Budimpeštanska trgovska in obrtniška zbornica priredi od 18. do 27. aprila v Budimpešti mednarodni vzorčni semenj. Posetniki z legitimacijami imajo pravico do 50 odst. popusta na jugoslovanskih in madžarskih železnica.

g Francoski frank in avstrijska lesna trgovina. Po poročilih dunajskih listov je padanje francoskega franka z lesno trgovino v Avstriji imelo velike posledice. Mnogo izvoznikov je zaradi fluktuacij utrpelo veliko škodo pri prodajnih cenah. Zaradi tega se je zadnje čase upeljala navada, pri prodajah v francoskih frankih zabeležiti garanejsko klavzulo.

g Carinski dohodki v drugi desetini meseca marca 1925. V drugi desetini marca meseca t. l. so znašali carinski dohodki 57.602.296 dinarjev napram 47.673.466 dinarjev v istem razdobju lanskega leta. — Od 1. aprila 1924 pa do 20. marca t. l. so dosegli carinski dohodki 1.689.651.481 dinarjev, medtem ko so bili od 1. aprila 1923 do 20. marca 1924 1.626.940.228 dinarjev.

Borze.

7. aprila 1925.

DENAR.

Zagreb. Berlin 14.6750—14.8250 (14.70 do 14.85), Italija 2.5070—2.5370 (2.5330—2.5630), London 295.03—298.03 (295.20—298.20), Newyork 61.23—62.23 (61.40—62.40), Pariz 3.1550 do 3.2050 (3.1950—3.2450), Praga 1.8225 do 1.8525 (1.8250—1.8550), Dunaj 8.63—8.83 (8.63 do 8.83), Curih 11.89—11.99 (11.92—12.02).

Curih. Belgrad 8.40 (8.35), Budimpešta 0.0072 (0.0072), Berlin 1.2330 (1.2340), Italija 21.20 (21.3250), London 24.79 (24.80), Newyork 518 (518.50), Pariz 26.60 (26.60), Praga 15.35 (15.3750), Dunaj 72.85 (73), Bukarešt 2.45 (2.4550), Sofija 3.7750 (3.7750).

Dunaj. Devize: Belgrad 11.47, Kodanj 129.80, London 33.955, Milan 29, Newyork 709.35, Pariz 36.39, Varšava 136.15. — Valute: dolarji 707.50, angleški funt 33.82, francoski frank 36.27, lira 29.08, dinar 11.45, češkoslovaška krona 21.03.

Praga. Devize. Lira 138.50 Zagreb 54.75, Pariz 173.75, London 161.80, Newyork 33.80.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7-odstotno investicijsko posojilo iz leta 1921. 61 (blago), 2 in pol odstotna državna renta za vojno škodo 160—161 (zaklj. 160), 4 in pol odstotno Kranjsko deželno po-

sojilo iz leta 1917. 212 (blago), Celjska posojilnica, Celje 210—212, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 217 (denar), Merkantilna banka, Kočevje 110—128, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 828—838, Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana 190—200, Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 134 (blago), Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 405—408, Združene papirnice Vevče 100—107, Nihag, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb 50 (denar), Stavbna družba, Ljubljana 265—280.

Zagreb. Hrvatska eskomptna banka, Zagreb 105, Hrv. slav. zem. hip. banka, Zagreb 59, Jugoslavenska banka, Zagreb 99—100, Ljubljanska kreditna banka, tu 225—227.50, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 830—840, Slavenska banka, Zagreb 72, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 42—44, Hrv. slav. d. d. za industriju šečera, Osijek 645, Guttman 435—440, Slavonija 54—55, Združene papirnice Vevče 100, Vojna odškodnina 159—159.50, 7-odstotno drž. inv. posojilo 61.25 do 61.50.

Dunaj. Živnostenska banka 842.000, Alpine 385.000, Greinitz 138.500, Kranjska industrijska družba 457.000, Trboveljska družba 445.000, Hrvatska eskomptna banka 119.000, Leykam 115.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 64.000, Avstrijske tvornice za duhik 160.000, Mundus 850.000, Slavonija 61.600.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Cerovi krliji, od 2 m dolž., od 25 cm prem. naprej, brez velikih grč, fco nakladalna postaja za 100 kg, 10 vag. 18 (zaklj. 18). Madrieri 75×225, 4—6 m dolžine, 33-33, fco meja 625 (blago). Smrekove in jelove deske, III. vrsta, fco. meja 540 (denar), Bukovo oglje, Ia, vilano, fco. Podbrdo, 1 vag. 118 (zaklj. 118). — Žito in poljski pridelki: Pšenica Rosafé, 79-80, fco. Postojna tranz. 450 (blago). Otrobi pšenični, drobni, juta vreče, par. Ljubljana 200 (blago). Koruza promptna, par. Ljubljana 212.50 (blago). Koruza promptna, mešana, par. Ljubljana 197.50 (blago). Koruza prompt., prima, par. Jesenice, 1 vag. 210 (zaklj. 210). Krompir rdečkast, fco. štaj. postaja 140 (blago). Krompir beli, fco. štaj. postaja 125 (blago). Krompir rumeni, fco. štaj. postaja 110 (blago). Bučne peške, fco. hrvaška postaja 560 (blago). — Stročnice, sadje: Fižol mandalon, fco. Ljubljana 310 (denar).

Naznanila.

Rokodelski dom. Seja rokodelskega društva bo danes zvečer ob 8. uri v knjižnici sobi. Na dnevnem redu je posvetovanje in sklepanje o nujnih zadevah, ki so ostale nerešene pri zadnji seji.

Zveza uradnic in trgovskih nastavljenk ima mesto na veliko sredo svoje predavanje v Krekovi prosveti v sredo po Veliki noči.

Vabilo na izredni občni zbor Strokove zadrage zidarskih mojstrov, ki se vrši v nedeljo dne 26. aprila 1925 ob 9. uri dopoldne v posvetovalnici trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo načelnikovo. 2. Odobritev pravilnika k združnim pravilom in sprememba nekaterih paragrafov združnih pravil. 3. Odločitev ali naj zadruga pristopi k zvezi obrtnih zadrug ali ne. 4. Sklepanje glede ustanovitve samostojne zadruge zidarskih mojstrov mariborske oblasti. 5. Služajnosti. Pri nesklepnosti se vrši občni zbor eno uro pozneje. Posebna vabila se ne bodo izdala, oziroma razposlala. — Odbor.

Občni zbor »Klnba ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani« se vrši dne 18. aprila t. l. ob 20. zvečer v Unionski restavraciji »V Rožah«. Drugi dan, 19. aprila, se vrši spomladanska — derby tekma psov ptičarjev v lovišču občine Ježica. Zjutraj ob 7. je zbirališče na restav-

racijskem vrtu glavnega kolodvora, tam se vrši pregled psov, nato pa odhod v lovišče. Tekma se razvije na levo od ceste ter se bo pomikala v smeri proti Ježici, tam bo pri »Ruskem carju« odmor in kosilo, popoldne se tekma nadaljuje na drugi strani v smeri proti Ljubljani. Zvečer se razglasi uspeh tekme in porazdele darila v Union. »Srebrni dvorani«. Kdor še ni prijavil svojega psa za tekmo, naj to čimprej stori. K obilni udeležbi, bodisi na občni zbor ali k tekmi vabi odbor.

Zadruga sobo-črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev v Ljubljani naznanja, da se vrše redne vajeniške preizkušnje v drugi polovici meseca aprila. Nekolkovane prošnje s priloženimi izpričevali obrtno nadaljevalne šole je predložiti do 15. aprila t. l. pri združenemu načelniku Špeletuču, Rimska cesta 16. — Čas preizkušnje se določi in sporoči reflektantom pravočasno. — Odbor.

Izpred sodišča.

Politični fond. Predsednik konsumnega društva za Slovenijo Štefan Drazil je tožil urednika lista »Napreč« Zvonimira Bernota radi žaljenja časti. V članku »Napreč« št. 149 pod naslovom »Kojancičev slučaj« je namreč »Napreč« očital vodstvu konsumnega društva, da je dalo konsumno društvo četrt milijona za Kristanovo stranko, kar pa v knjigah ni vpisano. Bernot je nastopil za ta očitek dokaz resnice, ki pa se mu ni posrečil. Priča Anton Kristan je pojasnil, da ima konsumno društvo tudi svoj hranilni oddelek in da ni konsumno društvo dalo ničesar iz svojega denarja. Tudi ameriški fond v znesku 10.000 dol. se je vporabil samo za nakup Blaznikove tiskarne, kar pa je bilo še premalo. Dolžitev goljufije, češ da je konsumno društvo denar izdalo in ga ni vpisalo, pa ne drži. Bernot je obsojen radi dolžitve goljufije na 500 Din globe, mora plačati stroške in takso 50 Din in mora objaviti to sodbu v listu »Napreč«. — Bernot je prijavil ničnostno pritožbo.

Jelačin proti »Jutrac«. Gosp. Jelačin m.l. je tožil odgovornega urednika »Jutrac« radi objave novice med domačimi vestmi pod naslovom: »Kdo je g. Jelačin?« V tem dopisu mu je očitalo »Jutrac«, da je g. Jelačin izdajica gospodarskih krogov, da je spremenil svoje mišljenje in da je nastopil proti kandidatu Mohoriču ter s tem tudi omogočil zmago dr. Korošca v Ljubljani. Zagovornik »Jutrac« je ugotavljal, da odgovorni urednik članka ni bral in je prišel v list brez njegove vednosti. Obenem pa je tudi trdil, da članek ni žaljiv in ga je smatral samo za politično kritiko in izraz »izdajica« samo za politično oceno. Obljubil je, da bo to tudi dokazal, za kar mu je dovolil senat zaprosen 14 dnevni rok in je v to svrhu obravnavo za ta čas preložil.

Kaznovani uporni kazneni. Lani na sveti večer so se uprli v mariborski kazničnici kaznjenci. Glavna voditeljica sta bila Tomaž Zorjan in Karl Beve. Napadli so paznika, katerega so zvezali in zaprli v celico. Nato so mu vzeli ključce in so hoteli pobegniti. Drzen beg pa so preprečili drugi kazneni, ki so begunce prišli in jih po precej ostrem spopadu končno zadržali. Včeraj se je vršila proti upornim kaznencem obravnavo in so bili obsojeni: Zorman in Beve vsak na dve in pol leta, Josip Fras in Andrej Pelan vsak na dve leti in Josip Punčuh na eno leto težke ječe. Obenem pridejo uporniki pod zelo strogo nadzorstvo.

Poizvedovanja.

Izgubil je ubožec od ubožnice od pekarije Dolinar v Bohoričevi ulici ves svoj denar. Ker je zanj to velika izguba, se prosi pošten najditelj, da ga vrne Jakobu Lotriču, Ubožnica, Japljeva ulica.

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Celo njegove zveze z drugimi ljudmi so se zmanjševale. Ker je igral vedno sam, preziral večino ljudi, ki je igral z njimi, brez sočutja do njih in brez razumevanja njih in gotovo neodvisen od njih, je našel malo skupnega z onimi, s katerimi je moral priti v stik, kakor n. pr. v Alta Pacific Klubu. Zgodilo se je celo, ko je bila borba z obema parobrodnicama družbama na višku in je njegov naval zadajal nepreračunljivo škodo vsem trgovskim interesom, da so ga pozvali, naj izstopi iz kluba. Misel mu je bila precej po godu in je našel novo družbo v klubih kakor n. pr. Riverside Klub, ki so ga ustanovili in vzdrževali mestni gospodarji. Spoznal je, da je take ljudi rajši imel. Bili so bolj primitivni in preprosti in niso vihali nosov. Bili so poštene razbojniki, odkriti v igri glede dobika, ki so ga mogli dobiti pri njej, na zunaj bolj surovi in divjaški, ampak vsaj niso bili povoščeni z izpodbudno, gorečo ali milo hinavščino. Alta Pacific Klub je nasvetoval, naj ostane njegov odstop zasebna zadeva, naskrivaj pa je obvestil tam časnike. Ti so kovali silen kapital iz prisiljenega odstopa, Daylight pa se je režal in mirno hodil svoja pota, akoravno si je zapomnil več kot enega klubovega člana, ki mu je bilo pozneje usojeno občutiti trdo silo Klondyčanove denarne šape.

Ker je vihra združenega napada časnikov trajala dolge mesece, so kar razcefrali Daylightov značaj. Ni ga bilo dejstva iz njegove zgodovine, ki ga ne bi bili spali in skrivili v kriminalnost ali zločin. To javno pretvarjanje njega v zločuto pošast je udušilo v njem zadnjo iskro upanja, da bi se seznanil z Dedo Maso-novo, Čutil je, da njej ni bilo mogoče prijazno pogle-

dati človeka njegovega značaja; povišal ji je še mesečno plačo na petinsedemdeset dolarjev, pa jo je začel polagoma pozabljati. O povišku ji je sporočil Morrison, za kar se je pozneje zahvalila Daylightu, in cela stvar je bila pri kraju.

Neko soboto popoldne, ko se je čutil silno otožnega, pobitega in sita mesta in njegovega življenja, se je odzval nagibu neke muhavosti, ki je imela v poznejšem njegovem življenju igrati tako važno vlogo. Vzrok temu je bila želja podati se iz mesta, da bi dihal podeželski zrak in spremenil prizorišče. Sam pri sebi pa je opravičil pot v Glen Ellen s tem, da hoče pregledati opekarno, s katero ga je bil Holdsworth opeharil.

Prenočil je v nekem majhnem podeželskem hotelu, zjutraj pa je odjezdil iz vasi na konju, ki ga je bil najel pri mesarju v Glen Ellenu. Opekarna se je nahajala v bližini na ploščadi ob Sonoma Creeku. Ugledal je žgalne peči med drevjem, ko se je ozrl na levo ter opazil pol milje daleč, na valovitih obronkih gore Sonoma gručo z gozdom poraščenih gričev. Gora, enako poraščena z gozdovi, se je vzdigovala zadaj. Drevje na gričevju mu je takorekoč vabljivo pomigavalo. Suh zrak ranega poletja v polnem solnčnem siju mu je bil kakor vino. Nezavestno ga je vdihaval v globokih požirkih. Zunanost opekarne ni bila vabljiva. Bil je utrujen od raznih trgovskih poslov in gozdnatih grič so ga vabili k sebi. Pod seboj je imel konja, dobrega konja, je dejal, in spomnil se je deških let, ko je jezdaril po vzhodnem Ogonju. Tiste čase ga je bilo nekaj jezdeca in vgrizanje v brzdo in škripanje sedelskega usnja mu je prijetno zvenelo na uho.

Sklenil je, da se najprej malo pozabava in potem šele ogleda opekarno, in tako je odjezdil po griču navkreber, da bi našel pot preko pokrajine, da bi

prišel do onega gričevja. Zapustil je podeželsko cesto ob prvem kolovozu in zdirjal po travniku. Žito je bilo na obeh straneh kolovoza do pasu visoko in v vzhličnimi nosnicami je vdihaval njegov vonj. Škrjanci so vzletavali pred njim in od vseh strani so mu doneli mehki zvoki na uho. Po zunanosti pota je bilo jasno, da so ga uporabljali za dovažanje sena do sedaj mirujoče opekarne. Potolažil si je vest z mislijo, da je ta pot del pregledovanja in pojezdil do ilovnice, velike strme čeri na obronku griča. Tukaj ni dolgo postajal, temveč je zavil na levo in zapustil pot. Nikjer ni bilo videti nobene hiše in ta izpremena od mestnega vrvenja ga je močno zadovoljila. Jezdil je po odprti šumi, preko majhnih jas, polnih cvetic, dokler ni nameril na neki studenec. Vrgel se je na tla in srkal čisto vodo, se oziral okrog sebe in ganjen užival krasoto sveta. Bilo mu je, kakor bi ga bil nanovo našel; tega se nikdar poprej ni zavedal, si je mislil, a je tudi mnogo pozabil. Ko je vžival zrak, ves prizor in daljino žvrgolenje škrjancev, je imel občutek kakor igralec pokerja, ki se vzdigne od celonočnega sedenja pri mizi in odide iz dušecnega ozračja, da okusi svežost jutra.

Ob vznožju gričevja je dospel do razpadajočega plota iz kolov. Po njegovi zunanosti je sodil, da mora biti najmanj štirideset let star — delo kakega prvotnega naselnika, ki je vzel zemljo v last, ko so bili dnevi zlata pri kraju. Gozd je bil tukaj prav gost, a precej brez grmičevja, tako da je lahko jezdil, dasi mu je vejevje zakrivalo sinje nebo. Znašel se je na prostoru, merečem več oralov, kjer so se hrast, manzanita in madroña umaknili gručam stasitega rdečega andamanskega drevja. Ob vznožju nekega strmega griča je naletel na krasno gručo rdečega drevja, ki se zbralo okrog neznatnega žuborečega vreca.

(Dalje sledi.)

Pridobivajte novih naročnikov!

Ne pozabite, da dobite pri nakupu blaga preko Din 50—10% popusta samo pri tvrdki B. Veselinović & Komp., Maribor, Gosposka ul. 26

DEKLICA s 5 razr. želi kot učenka v meš. trgovino v trgu ali mestu. Ponudbe na Marija Kralj, Boginjavas, p. Gradac, Belokrajina.

Vodnjake

kopije in popravila ter napeljava vodovod **RUDOLF FRANTAR**, Poženik št. 36, Cerklje pri Kranju. 2196

Slovenec, stalno nameščen uradnik v Splitu, prevzame za Split in okolico

ZASTOPSTVO

slovenskih zavarovalnih in drugih društev, kakor tudi domačih industr. in poljskih produktov — z ev. kavcijo. Naslov pri upravi lista pod šifro »Split« št. 2294.

Tvrška F. in I. GORIČAR

LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta št. 29

nudi po jako nizkih cenah sledeče predmete:

SRAJCE za gospode, najfin. tifon, piké prsa, 95—100 D **SRAJCE** mod., z 2 ovratnikoma, fini č. cefir 100—110 D **SRAJCE** sportne, panama, bele in drap . . . 95 Din **SRAJCE** pisane, s prišitimi ovratnikom . . . 53—70 D
Dolje: spodnje blaše iz molino, platna in gradina, kakor tudi razno damsko perilo, žepne robce, kravate, nogavice ter razne druge potrebščine in modne predmete.
Lastni izdelek! Prvovrstno izdelano!

SREBRNE KRONE

kupujem. Ponudbe na upr. lista pod: »Krone« 2316.

Izvrstna vina

za velikonočne praznike, posebno »Silvanec«, točji čez ulico po nižini ceni ter vabi na poskušnjo »Grajska klet«, Mestni trg 13. 2190

DOBRO OHRANJENO

MOTORNO KOLO

»Wanderer«, se proda radi odhoda k vojakom. Istotam se proda ali zamenja špece-rijska stelaža pod najugodnejšimi pogoji. R. NAGY, pletilstvo, Javornik. 2343

Radi opustitve trgovine

prodajam zlatnino, srebrnino, vsakovrst. jedilno orodje in lepa birmanska darila po zelo znižanih cenah. — **JOS. SELOVIN - ČUDEN** Ljubljana, Mestni trg. 2190

Posojilo!

Trgovci bi rabili za povečanje obrata 25.000 dinarjev za dobo enega leta. Plačam 20 odstotne obresti. Dopise je poslati na upravo lista pod Dobro obrestovano 2336

PREKLIC.

Podpisani Jožef Avbelj iz Ježice izjavljam, da nisem plačnik za event. dolgove, ki bi jih napravila na moj račun moja žena.

Ježica, 8. aprila 1925.

Avbelj Jožef.

Damske slamnike

kakor tudi preoblikovanje zadnje novosti, si oskrbite pri Alojziju **SKRABAR**, DOMŽALE.

Na STANOVANJE in hrano

se sprejmeta 2 gospoda ali zakoniki par brez otrok. — **Ambrožev trg 1** — gostilna.

NAJBOLJŠA

REKLAMA

ko oglaš v »Slovenec«.

MLIN in ZAGA

napredaj na močni in stalni vodi Krki, kjer voda ni nikdar prevelika ali premajhna. Dela se vedno lahko. Vse je v dobrem stanju. — Naslov: **Janez TOMŠIČ**, Podgorje, p. Dvor pri Žužemberku. 2035

Dvokolesa

Najnižja cena in največja zaloga raznih vrst dvokoles, pneumatike in delov. Prodaja na obroke, ceniki franco.

Tribuna F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska 4.

Železo, ŽELEZNINO,

portlandcement, potrebščine za stavbe in pohištvo, orodje za obrtnike in poljedelce, štedilnike, vodovodne cevi, sesalke itd., priporoča **A. SUŠNIK**, Ljubljana, Zaloška cesta. — Velika zaloga! — Nizke cene!

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblik
ANTON BOČ, LJUBLJANA
Selenburgova ul. 6/1, Gilnce-Vit 48

JUGOSLOVENSKO NOVINARSKO UDRUŽENJE, sekcija Ljubljana, sporoča žalostno vest, da je danes ob 4. zjutraj preminul njegov član in bivši dolgoletni odbornik, rezervni kapetan, uradnik

Milan Plut.

Pogreb dobrega tovariša bo v četrtek ob treh popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Pokojnika priporočamo v blag in trajen spomin.

Ljubljana, dne 7. aprila 1925.

ODBOR.

P. n. bančnim zavodom

ter industrijskim podjetjem dobavljamo poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v priznani fini izdelavi v najkrajšem času.

Knjigoveznica K. T. D. v LJUBLJANI

Kopitarjeva ulica 6/II.

Ribe

karpi, ščuke, sulci, postrvi in

polenovka

namočena se dobe na veliki četrtak in veliki petek

Fr. Kham

nasproti hotela »UNIONA«

Šamot - opeko

in ŠAMOT - MOKO (češko) priporoča **F. HOČEVAR** — Ljubljana, Dunajska c. 36.

Ako si še niste nabavili

VRTNIC

iz svetovnoznane drevesnice »Teschendorff«, storite to čimprej, dokler še traja zaloga pri **Ivan BRECELNIK**, Ljubljana, Velika čolnarska ulica št. 31. 2143

Radi izpraznitve lokala

se proda več živalnih strojev z motorji, 1 stroj za gumbrice z motorjem, 1 omara za blago, nekaj miz in stolov. — Natančneje od 2—3 pop. v trgovini perila **HED. SARC**, Selenburgova ulica 5.

V najem vzamem za več let

manjše posestvo

blizu Celja ali Maribora ali blizu železnice. — Naslov v upravi lista pod št. 2193.

Veliko zalogo

fotografskih potrebščin

in kosmetičnih preparatov priporoča cenj. občinstvu

Drogerija „ADRIJA“

Ljubljana, Selenburgova ul. 5

Pri »Solncu« za vodo

K. Widmayer.

Perilo za gospo, gospode in otroke. Vsa oprava za novorojenčke. **Venčke** za neveste in birmanke. **EDINA** zaloga abtahov (peče). Kravate, nogavice, rokavice, obleke za otroke itd. Tovarniška zaloga vseh vrst pletenega blaga. Vsakovrstne jopice in jumberje en gross — en detail.

Elektrotehnično

podjetje **A. ARHAR** in drug, Spod. šiška, Jernejeva c. 47

Prevzema vsakovrst. elektr. dela, gradnje elektrarn in instalacij ter vsakih daljnovodov po najnižjih cenah in točni postrežbi. **Garancija!**

Vsakovrstne KLOBUKE

nakitene, od 120 Din naprej pri: **STUCHLY - MASKE**, Ljubljana, Židovska ulica.

Vsak, kdor potrebuje nov klobuk,

naj si ga odslej kupi v bogati zalogi najmodernejših, najfinejših in priprostih klobukov pri

Jos. Polc, nasl. A. Jamnik, Ljubljana, Stari trg.

Pol ceneje kot drugje.

Restavracija - Pension „Lovački rog“

Selce, Hrvatsko Primorje.

Občina poseduje moderno morskopališče. Imam na razpolago 80 čistih sob. Vodim izborni v celem Primorju znano najboljšo domačo kuhinjo, kakršno sem vodil v hotelu »Rokan«. Točim najboljša primorska vina, kakor tudi druge pijače, ki so vedno na ledu. — Za obilen obisk se priporoča

z velespoštovanjem

Karl Dovečar.

Po plačilo je šel k svojemu Bogu, kateremu je 80 let zvesto služil, po dolgoletni bolezni zlatomašnik, častiti gospod

Janez Brezovar

duhovnik v pokoju

v torek dne 7. aprila zjutraj, večkrat previden s sv. zakramenti. Pokopali ga bomo v četrtek ob 9 dop. na pokopališču v Smartnem. Duhovne sobrate, prijatelje in znance prosimo, naj se spominjajo rajnega v molitvah.

V Smartnem pri Litiji, dne 7. aprila 1925.

MATEJ RIHAR, dekan

PAVLA BREZOVAR, sestira

v imenu duhovščine.

v imenu sorodnikov.

Brez posebnega obvestila.

Podpisani naznanjamo, da je naš ljubi soprog, oče, tast in brat, gospod

Viktor Schiffer

trgovec in posestnik

dne 6. aprila 1925 ob 9 zvečer, previden s tolažili sv. vere, mirno zaspal. — Pogreb se vrši v sredo, dne 8. aprila ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti, Mestni trg 19, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. aprila 1925.

MARIJA SCHIFFER roj. HUDOVERNIK, soproga,

DR. VIKTOR SCHIFFER, **FRANC SCHIFFER**, sinova. — **MATILDA SEEMANN** roj. SCHIFFER, **HERMINA SCHIFFER**, sestr.

HELENA SCHIFFER roj. PETELN, sinahinja.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

NAJBOLJŠA

„PUCH“ KOLESA

po zelo ugodnih cenah dobite edino le pri

IGN. VOK, LJUBLJANA, Sodna ul. 7

Od ministrstva za trgovino in obrt koncesionirana

KROJNA ŠOLA

Židovska ulica 5. — S 14. aprilom se prične nov spec. damski tečaj za kostume in plašče, lahke letne obleke in bluze. Znižana cena tečaja. — Ugodni plačilni pogoji. Izdelovanje vseh vrst krojev za dame in gospode.

»Opeka«

prvovrstne zidake, priporoča opekarna

»Emona« d. d.

v Ljubljani. — Tovarna na Viču (Brdo). — Pisarna v Pražakovi ul. 3, pritrilje.

Veliko odprodajo

razne posode in vseh drugih v železninsko stroko spadajočih predmetov, po znatno znižanih cenah, nudi tvrdka

Stanko Florjančič

železnina

Sv. Petra cesta št. 33

Spreten parketar

(predelavec)

SE IŠČE za čimprejšeji nastop v tovarni v bližini Kamnika. Biti mora popolnoma vešč dela na vseh parketnih strojih, znati jih mora samostojno urejevati in adjustirati ter pripraviti si potrebna rezila. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 2277. 2277

OGLEJTE SI

velikonočno zalogo čevljev

tvrdke Trebar

LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta št. 6. PROTI JAMSTVU TUDI NA OBROKE!

Klavirje in harmonije na obroke in na posodo: Bösendorfer, Förster, Steinway etc. — Vsi instrumenti za bleh- in strah-godbo, strune in žice vseh vrst na debelo in drobno.

Alfonz Breznik, Ljubljana, Mestni trg št. 3 (pri magistratu).

Najsposobnejša tvrdka v Jugoslaviji.

Velika zaloga

klobukov

za gospode in dečke ter vsakovrstne čepice.

Robert Smielowski,

arhitekt in mestni stavbenik,

LJUBLJANA :: Rimska cesta 2.

IZVRŠUJE NACRTE IN PRORACUNE, PREVZEMA STAVBNA DELA VSEH VRST, KAKOR TUDI PROJEVANJA IN CENITVE VSAKOVRSNIH POSESTEV POD SOLID. IN NAJUGODNEJŠIMI POGOJI

Zidna opeka

od lastne opekarnice na Viču, priznana kot najboljša kakovost, in od skladišča, OPEKARSKA CESTA št. 18, po najnižji dnevni ceni.

? KJE SE NAJBOLJE KUPI, JE ? ZE BREZ DVOMA ZNANO ?

„Pri nizki ceni“

Ign. Žargi, Ljubljana

Sv. Petra cesta 3.

Nudi cenj. odjemalcem veliko izbero potrebščin za krojače in šivilje, vseh prvovrstnih svil, flora in vsake vrste damskih, moških in otroških nogavic, jumberjev ter raznega perila, svilene in pletene samovestnice itd. itd.